

PEVNÁ HRÁZ

INFORMATIVNÍ BULLETIN ZÁPADOČESKÉHO KRAJE

ČÍSLO 2 [/ 1989]

JAK TO S NÁMI MYSLÍ

Doufejme, že dobře. Toto každý z nás jistě odpoví na tuto otázku. Ovšem jinak si pravděpodobně odpoví mnozí občané, kteří již dostali nebo dostanou novou bankovku v hodnotě 100 Kčs vydanou Čs. státní bankou. PROČ? Jednoduché, ale zároveň hrozivé, na první pohled nic zvláštního, snad jen ta křiklavě zelená bijící do očí, ale to je věc vkusu. Zato při druhém pohledu se zastaví srdce a nastolí se otázka "Co bude dál?" Dle tváře, která na nás hledí, nemáme důvod k optimismu. Hledí na nás portrét K. Gottwalda.

V tu chvíli raději otočíme bankovku a díváme se z Karlova mostu na Pražský hrad. Nevím jak kdo, ale já si v tu chvíli říkám "Tak takhle to tedy a námi myslíte páni Jakešové, Adamcové, Štěpánové i vy ostatní ? Není Vám hanba mít na bankovce portrét člověka, který svým podpisem a tichým souhlasem zavinil smrt nebo dlouholeté vězení tisíců občanů v době své vlády v 50. letech, která byla dobou teroru? A co Vy, pane Husáku, jako jedna z jeho obětí ? Ano, také mlčíte. Mají se snad znovu opakovat justiční vraždy a věznění nevinných?"

Asi ano. Jak je vidět na věznění mnohých našich spoluobčanů za své přesvědčení, tak stranický a statní aparát v tomto pokračuje. Nejsou sice vynášeny rozsudky smrti, ale praktika je stejná.

A tak zatímco hospodářské a politické reformy probíhají skoro ve všech sousedních socialistických státech včetně SSSR (kde byla doba vlády Gottwaldova vzoru Stalina prohlášena za období kultu osobnosti a jeho oběti rehabilitovány) nám se jaksi vyhýbají. Což je celkem logické, když se toto vedení stále ohání gottwaldovským heslem: "Republiku si rozvracet nedáme."

Tak to tedy Gottwaldovi pohrobci jistě myslí "dobře"! ...

A my můžeme na bankovku panu Gottwaldovi vesele přikrašlovat stalinského kníra.

(redakce Pevné Hráze)

"Účastnické státy budou dovolovat jednotlivým osobám, institucím a organizacím při respektování práv duševního vlastnictví včetně autorského práva získávat, vlastnit, reprodukovat a rozšiřovat jakékoliv informační materiály"

-z článku 34 oddílu "Spolupráce v humanitárních a dalších oblastech „Závěrečného“ dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE, který 19. ledna 1989 podepsala i naše vláda.

Vzhledem k tomu, že o některých důležitých faktech a událostech při vzniku a vlastně ještě před vznikem samostatného Československa, se mnoho nemluví ani neučí, uveřejňujeme krátký přehled událostí, které vedly ke vzniku Československa a začátky naší samostatnosti (1914 - 1920)

redakce

ROK 1914

28. červen Zastřelení následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželky Žofie v Sarajevu. Atentát rozpoutal ostrou kampaň proti Srbsku o pro tzv. válečnou stranu ve vládě byl záminkou k vojenskému zakročení proti Srbsku.

28. červenec Rakousko-Uhersko vyhlásilo Srbsku válku. Tento akt vyvolal poslední pokusy evropské diplomacie o "lokalizaci" konfliktu, ale současně znamenal zvýšení válečných příprav mocností

5. srpen Deputace nástupců 166 okresních zastupitelstev a obcí odevzdala na místodržitelství v Praze zprávu císaři o naprosté odevzdanosti dynastii a ochotě podporovat válečné úsilí monarchie. Předsednictvo Slovenské národní strany vydalo prohlášení loajality k monarchii. Současně se rozhodlo zastavit po dobu války činnost.

3. říjen První české předporady, jak zařídít odboj proti Rakousko-Uhersku

29. říjen Vrchní velitel rakousko-uherské armády arcivévoda Bedřich si v přípisu císaři stěžuje na chování českého národa a žádal, aby v českých zemích byla nastolena pravomoc armádního velitelství místo civilní veřejné správy

- 4. prosinec Generál Radko Dimitrijov rozkazem č. 9502 dovolil zajatým Čechům vstupovat v rajónu 3.ruské armády do České družiny.
- 12. prosinec Velkokníže Nikolaj Nikolajevič upozorněn na cenné výsledky české výzvědné služby, dává první podnět k dobrovolnému náboru ze zajatých Čechů.
- 18. prosinec Masaryk odjíždí z Prahy za hranice

ROK 1915

- 13. březen Zahájen sjezd "Českého národního sdružení v Americe" v Clevelandu. Sjednocení organizační práce pro zahraniční odboj v Americe.
- 8. květen Poslanec Josef Dürich odjel z Čech do ciziny
- 21. květen V Praze zatčen pro podezření z velezrady vůdce mladočeské strany dr. Karel Kramář. Zatčen také starosta Sokola dr. Josef Scheiner.
- 4. červenec Masarykova řeč na oslavách 500. výročí upálení MISTRA JANA HUSA v Zürichu. Masaryk zahájil veřejně zahraniční akce a vysloužil se pro československou samostatnost a rozbití habsburské monarchie.
- 6. červenec Oslavy 500stého výročí upálení Mistra J. Husa v Ženevě. Veřejné vystoupení T. Masaryka a A. Denise proti Rakousku v sále „reformace“ v Ženevě.
- 12. červenec Zatčen v Praze mladočech dr. Alois Rašín
- 4. srpen Vrchní velitelství Rakousko-Uherska vydalo zatykač na T. Masaryka.
- 1. září Dr. E. Beneš za hranice
- 29. září Zrušen 36. pěší pluk mladoboleslavský. Počátek porad o vytvoření jednotné politické organizace české buržoazie. Z iniciativy staročecha Karla Mattuše se jich účastnili někteří mladočeši a agrární poslanci. Jednání vycházelo ze zásady, že nedojde ke státoprávnímu rozdělení a potrvá habsburská monarchie.
- 22. říjen Zástupci Slovenské ligy a Českého národního sdružení se v Clevelandu dohodli na společném postupu v odboji a uzavřeli dohodu, v níž žádali samostatnost historických zemí a spojení českého a slovenského národa ve federativním svazku.
- 14. listopad Český zahraniční komitét v Paříži (zakladatel Masaryk - září 1915) vydal veřejné prohlášení, v němž v němž obsáhle vysvětlil postavení českého a slovenského národa v habsburské monarchii a jednoznačně požadoval „zcela nezávislý československý stát“. Český zahraniční komitét sdružoval všechny organizace Čechů v cizině.
- 23. listopad Rozpuštěna Česká obec sokolská a Svaz slovanského sokolstva pro "bratrské smýšlení k Rusku a Srbsku".

ROK 1916

- 3. únor Francouzský ministerský předseda Briand přijal prof. Masaryka - přislíbil mu jménem své vlády pomoc čsl. hnutí.
- 25. únor Významný projev americko-českého národního hnutí a Slovenské ligy za požadavky samostatnosti před zahraničním výborem kongresu USA. V průběhu února byl Český zahraniční komitét v Paříži přeměněn v Národní radu Československou.
- 17. duben Povolena československá brigáda na Rusi.
- 3. červen Dr. Karel Kramář, Alois Rašín, V. Červenka, J. Zamazal odsouzeni k smrti.
- 30. červenec Poslanci Choc, Buřival, Vojna, Netolický odsouzeni pro velezradu.
- 29. srpen „Kyjevský zápis“ Štefáníkův o zásadách čsl. akce, v němž stanovena organizační jednotka odboje podřízeného Národní radě v Paříži a jímž kompromisně vyřešen spor Svazu s opozicí a zajatecko-vojenskými kruhy
- 15. září Slovenský Sokol v USA se podřídil Masarykově vedení zahraničního odboje.
- 19. listopad Oficiální oznámení vytvoření jednotného Českého svazu českých poslanců na říšské radě a Národního výboru jako nadstranické politické autority ve věcech národních zájmů. V čele předsednictva Českého svazu a agrárník Staněk, místopředsedy B. Šmeral a mladočech Maštálka. Předsedou Národního výboru Mattuš.
- 21. listopad Zemřel císař František Josef I. Na trůn nastoupil Karel, syn Otty, bratr zavražděného Františka. Jako rakouský císař a uherský král.
- 27. listopad Národní radou otevřena Česká tisková kancelář v Londýně.
- 14. prosinec České národní sdružení v USA uznalo Národní radu v Paříži za jediného reprezentanta národa před cizinou
- 23. prosinec Wilsonova nota požadující osvobození malých národů.

ROK 1917

- 5. leden Částečná amnestie Dr. Kramáře a spoluobžalovaných
- 10. leden Dohodové státy odpověděly na Wilsonovu notu a oznamují, že hodlají osvobodit Italy, Slovince, Rumuny a Čechoslováky z cizí nadvlády
- 24. leden Předsednictvo Českého svazu českých poslanců vydalo prohlášení loajality vůči monarchii, která byla reakcí na notu Dohody ze dne 10. ledna. Založeno České národní sdružení v Buenos Aires v Argentině jako ústřední organizace Čechů a Slováků v Jižní Americe.

- 11. únor Zahájena hromadná agitace v zajateckých táborech na Rusi pro vstup do čsl. armády
- 12. březen Počátek 1. ruské revoluce v Petrohradě.
- 20. březen Československá brigáda na Rusi prohlásila československý stát a uznala Národní radu za prozatímní vládu s prof. Masarykem v čele.
- 31. březen Provolání Národní rady (podepsané dr. Benešem) k čsl. zajatcům ve Francii a Itálii.
- 1. duben Spor mezi Štefánikem a Dürichem v Rusku o rozřešení odstoupením Düricha.
- 7.-14. srpen Stávkové hnutí a demonstrace v Plzni. Jeden člověk zabit, vyhlášeno v Plzni stanné právo
- 17. srpen Prof. Masaryk přehlíží na Ukrajině čsl. brigádu. Francouzská vláda uzavřela dohodu s Národní radou československou v Paříži o čsl. armádě.
- 12. září Jednání slovenských a českých politiků o spojení Slováků a Čechů, za Slováky také zástupce slovenských sociálních demokratů Emanuel Lehotský z Bratislavy.
- 15. říjen Slavnostní uvítání dr. Kramáře v Praze, propuštěného po amnestii
- 7. listopad VŘSR v Petrohradě.
- 10. listopad Ruské legie z rozkazu ruského velitelství zakročují proti revolucionářům v Kyjevě.
- 28. listopad Uveřejněn sovětský návrh na všeobecné zahájení nových jednání
- 22. prosinec Prof. Masaryk píše velkou výzvu zajatým Čechům a Slovákům ke vstupu do armády. Zahájena mírová jednání Ruska s ústředními mocnostmi v Brestu Litevském.

ROK 1918

- 8. leden Prezident USA Woodrow Wilson prohlásil v poselství Kongresu čtrnáct bodů mírových podmínek jako program USA na ukončení války. Bod 10: "Budoucí uspořádání rakousko-uherské monarchie takové, aby jednotlivé národy měly možnost nejširšího autonomního vývoje. "
- 18.-19. leden V Plzni demonstrovalo na 20 tisíc lidí.
- 22. leden Zveřejněn text Tříkrálové deklarace. Proti deklaraci vystoupili němečtí buržoazní poslanci, kteří požadovali zřízení země "Deutschböhmen". I uherské vládní kruhy nesusouhlasily s deklarací. Masové demonstrace pod heslem: Mír, svoboda, chléb! V Praze 60 tisíc lidí, v Plzni 35 tisíc, Kladno 27 tisíc, v Brně a na Ostravsku také masové demonstrace.
- 7. únor Franc. vláda a čsl. národní rada podepsaly "Statuty o organizaci čsl. armády ve Francii. Prof. Masaryk prohlašuje čsl. armádu na východě za autonomní část čsl. armády ve Francii.
- 3. březen Sovětské Rusko a ústřední mocnosti podepsaly mír v Brestu Litevském. Sovětské Rusko přijalo požadavky mocností a utrpělo tím hospodářské, územní ztráty.
- 8. březen Zahájeny boje dělnicko-rolnické Rudé armády s Němci u Bachmače na Ukrajině. Bojů se účastnily i čsl. legie po boku Rudé armády.
- 13. březen Skončeny vítězné boje Rudé armády a čsl. legií nad Němci.
- 26. březen Podepsána smlouva odbočky Národní rady československé v Rusku se sovětskou vládou (Stalin) o průjezdu čsl. legií do Vladivostoku. Smlouva byla podepsána v Penze.
- 26. duben Boj francouzských legií u Cachy a Bois d'Hangard-Somme u Amiensu v Picardii.
- 1. květen Poprvé v průběhu světové války byl slaven Svátek práce masovými demonstracemi a veřejnými manifestacemi. V českých zemích probíhaly demonstrace především v Plzni, Brně, Ostravě, Kladně, v Praze prošlo více než 100 tisíc lidí Václavským náměstím. Prvomájové oslavy byly společnou akcí sociální demokracie a nově vytvořené české národní socialistické strany.
- 5. květen Velká čsl. manifestace přivítáním prof. Masaryka v Chicagu.
- 11. květen Sověti navrhují evakuaci Čechoslováků přes Archangelsk.
- 16. květen Anglie zaujímá rozhodné stanovisko proti Rakousku. Ministr Balfour a lord Cecil podporují snahu o samostatné Československo. Times píše o nové střední Evropě. Demonstrace čsl. vojáků v Čeljabinsku proti místnímu sovětu.
- 17. květen V ranních hodinách poskrovnu ozbrojení legionáři beze ztrát a bez výstřelu dobyli Čeljabinsk, neboť místní posádka den před tím v kasárnách popíjela. Sověty naléhaly na úplné odzbrojení legionářů, ti v tom viděli ohrožení své vlastní vojenské existence. Čechoslováci byli podezíráni s protirevolučních pohnutek, Sověti zase podezíráni ze spojení s německo-maďarskými živly zrodilo se postupně nepřátelství. Moskevská ústřední vláda po incidentu nařídila okamžité odzbrojení čsl. vojska, rozpuštění jednotlivých částí do řad Rudé armády.
- 18. květen Jednání v Čeljabinsku, zda postupovat na Východ samostatně či pod dohledem Rudé armády.
- 20. květen Na předporadách I. vojenského sjezdu legií v Čeljabinsku zvolen prozatímní výkonný výbor a zamítnut sovětský návrh na roztržštění transportu přes Archangelsk.
- 21. květen Vzpouza náhradního praporu 7. střeleckého pluku v Rumburku. Vzbouřenci se zmocnili města a odjeli směrem na Českou Lípu, kde chtěli získat spojení s 18. plukem. Vzpouza byla potlačena jinými vojenskými oddíly. V Moskvě byli uvězněni bolševiky zástup-

ci odbočky Národní rady československé na Rusi Čermák a prof. Maxa, na přímý rozkaz Trockého.

23. květen Na předporadách 1. vojenského sjezdu v Čeljabinsku uloženo prozatímnímu výkonnému výboru dopravit čsl. ešalony "vlastním pořádkem". Jako odpověď na toto rozhodnutí vydala ruská vláda vyhlášku všem stanicím na celé trati, kudy měly čsl. transporty procházet. "Každý Čechoslovák, který bude dopaden se zbrání na železniční trati, budiž na místě zastřelen. Všem železničním zřízcům se oznamuje, že ani jeden vagón s Čechoslováky se nesmí pohybovat na východ. Rozhodnutí přimělo většinu legionářů stavět se záporně k revolučnímu dění v Rusku. Čsl. legie se staly nepřátelským vojenským útvarem na cizím území.

25. květen Legie na Sibiři vystupují proti revoluci, obsazují Mariinsk v tomské gubernii. Čsl. ešalon přepaden u Marianovky rudoarmějci. Česká menšina města New York vzdává čest prof. Masarykovi.

26. květen Východoorská skupina čsl. legií obsadila Novo-Nikolajevsk a Barabinsk-Kalinsk v západní Sibiři. Vlak 2. čsl. dělostřelecké brigády přepaden zákeřně v Irkutsku.

27. květen Vystoupení penzenské skupiny čsl. legií ve Riščevě ve středním Rusku proti revolucionářům. Zákeřné přepadení štábu 1. pluku Jana Husí ve Zlatoustu. Nástup na Irkutsk mírně likvidován.

28. květen Prof. Masaryk hovoří v Chicagu. Čsl. legie obsadily Nižně-Udinsk na Sibiři.

29. květen Hrdinné dobytí Penzy čsl. vojskem, obsazení Miasu na Urale a Kanska Jenisejského na Sibiři. Za vzpouru v Rumburku popraven Stanko Vodička a jeho další dva druzi, dalších sedm českých vojáků popraveno v Boru u české Lípy. Dalších 560 vojáků uvězněno v Terezíně.

30. květen Penzenská skupina legií se zmocnila mostu přes řeku Volhu. Představitelé českých a slovenských organizací jednali ve Slovenské lize v Pittsburgu s prof. Masarykem o dohodě československé a o budoucnosti Slovenska. Podepsána Pittsburgská dohoda podle níž mělo mít Slovensko vlastní administrativu a sněm. Dohodu podepsali zástupci z českých a slovenských organizací v USA. 1. červen Boj u Martinaka v Sibiři, kde se spojila skupina kpt. Gajdy se skupinou kpt. Kadlece. Čsl. vojska poráží revoluční ruskou armádu u Miasu na Urale.

2. červen Čsl. vojsko obsadilo Kurgan v západní Sibiři. Továrna na náboje v Ivaščenkově v samarské gubernii se 30 tisíci dělníky přešla do rukou 4. čsl. pluku. Vzpouza 71. pěšího pluku v Kragujevací. Pluk složený většinou ze Slováků.

6. červen Rozhodující vítězství legií u Marianovky u Omsku.

12. červen Uveřejněn dekret Ústřední vlády sovětů o zrušení Odbočky ČNR na Rusi. Čechoslováci organizují na Rusi národní vojska ze zajatců a jsou uznáni vůdci malých národů rakousko-uherských.

15. červenec První boj čsl. legií z Itálie u Piavy.

17. červen Čsl. obrněný vlak Orlik svádí boj se sovětskými pluky u Podbělské. V bojích legií se sovětskými vojáky vybuchlo 33 vagonů střelného prachu v Ivaščenkových závozech u Samary.

20. červen Krvavé hladové demonstrace v Plzni. Osm obětí. Popraven italský legionář B. Hablens u Santa Dona na Piavě. Dopis prof. Masaryka italským legiím po jejich křtu ohněm. Ruské legie bojují u Chudojelanské vých. od Nižně-Udinska ve stř. Sibiři.

1. červenec Ruské legie obsadily Škotovo, Sučany a Kyparissovskij tunel u Vladivostoku.

11. červenec Reorganizace národního výboru československého jako vrcholné domácí národně politické instituce. Zastoupení v NV: deset soc. demokratů, devět agráriků, devět státoprávních demokratů, čtyři čeští socialisté, čtyři lidovci, jeden staročech, jeden realista. Předseda K. Kramář, místopředseda A. Švehla, a J. V. Klofáč, jednatel F. Soukup.

15. červenec Čsl. legion. vojsk dobyla Stěrilitamsk na Urale a obsadila Kuzněck. V Čeljabinsku se konaly první porady k vytvoření všeruské vlády a ustanovení čsl. vojska na Rusi a jejich velitele vrchními veliteli všech protibolševických front osvobozeného Ruska od revolučních vojsk.

21. červenec Prof. Masaryk v Baltimore v USA

1. srpen Vydán rozkaz prof. Masaryka ve Washingtonu, v kterém nařizuje legiím bojujícím v Rusku, aby setrvali na Rusi a bojovaly v dohodě se Spojenci. Ústup legií po boji u Kaulu na usurijské frontě.

9. srpen Vláda Velké Británie vydala oficiální prohlášení, ve kterém uznává národ československý za národ spojenecký, tři čsl. zahraniční vojska za "jednotnou armádu spojeneckou, která vede pravidelnou válku a uznala Národní radu československou za představitele československých národních zájmů a předchůdce budoucí československé vlády. Francouzský koloniální oddíl vyloděn ve Vladivostoku.

20. srpna Odbočka ČNR prohlásila, že všichni Češi a Slováci spadají pod její pravomoc, jako občané příštího čsl. státu a vyhlásilo mobilizaci čsl. zajatců do pracovních družin při vojsku. Začal se formovat 1. česko-ruský pluk v Samaře. Ruské legie bojují o Nikolajevsk. Boje u Berezovky v Zabajkalí. Obsazen Verchně-Udinsk.

28. srpen Složena definitivně čsl. brigáda ve Francii. Plukovník J. Syrový povýšen v OČSNR na generálmajora 51. jmenován velitelem čsl. armádního sboru v Rusku. Generál Šokorov povýšen na generálporučíka jmenován inspektorem ruských legií.

31. srpen Gajdova skupina bajkalsko-východooská docílilo spojení s vladivostockou skupinou na stanici Olavjanné nad Ononem v Zabajkalí, čímž se spojil celý armádní sbor.

3. září Deklarace USA podepsaná Lansingem uznala Národní radu československou za československou vládu de facto, uznala válečný stav mezi Čechoslováky a Rakouskem a vláda USA byla schopná vstoupit v diplomatické styky s uznanou vládou. Po britském a francouzském uznání další diplomatické uznání samostatné československé vlády.

11. září Lord George jménem britské vlády děkuje Čsl. Národní radě za sibiřskou anabázi.

26. září Ustavena prozatímní česko-slovenská vláda s T. G. Masarykem jako prezidentem, předsedou min. rady a min. financí. E. Beneš ustaven ministrem zahraničí, M. R. Štefánik ministrem vojenství. Ustanoveno v Paříži.

27. září Projev prezidenta USA Wilsona ve Washingtonu o programových zásadách míru a nového světového řádu.

29. září Svaz českých poslanců v Praze odmítl vyrovnávací nabídky Vídně. Uzavřeno příměří s Bulharskem.

12. říjen Audience českých poslanců s ultimativními požadavky u císaře.

14. říjen Tajemník Čs. národní rady, dr. E. Beneš oznámil dohodovým státům ustanovení prozatímní československé vlády, vytvořenou 26. 9. 1910. Socialistická rada organizovala v Praze Generální stávkou. Společných shromáždění se zúčastnili sociální demokraté a čeští socialisté, četla se proklamace Socialistické rady, v níž byla prohlášena samostatná Československá republika. V proklamaci se také odsuzoval vývoz potravin ze země. Socialistická rada se snažila o vyhlášení socialistické republiky.

16. říjen Císařský manifest proklamující federalizaci Rakouska. Pokus o kompromisní řešení vážných vnitropolitických poměrů. Navrženo bylo uspořádání federace čtyř států: německo-rakouského, českého, jihoslovinského, ukrajinského. Národnostní společnosti i Uhersko odmítly návrh císaře Karla I. Ruské legie obsadily Molebskij závod u Permu na Kunkurské frontě.

18. říjen Prof. Masaryk jménem prozatímní čs. vlády prohlašuje československou samostatnost ve Washingtonu. Tato washingtonská deklarace byla reakcí čsl. proz. vlády na mírové nabídky ústředních mocností. Woodrow Wilson zamítá mírové nabídky ústř. mocností s podotknutím, že autonomie není dostatečná nabídka pro podklad jednání o míru.

20. říjen Nejvýznamnější střetnutí francouzských legií s vojsky ústředních mocností u Terronu ve Francii.

28. říjen Nóta ministra zahraničí Rakousko - Uherska hraběte Andrásyho prezidentu USA W. Wilsonovi, ve které přijaty nabízené podmínky z 18. 10. 1918 a vyslovena ochota zahájit okamžitá jednání k příměří. Nóta pochopena jako faktická kapitulace monarchie a stala se signálem k manifestacím za zřízení samostatného státu. Na večer vydal pražský Národní výbor zákon o zřízení samostatného státu Československého. Slavnostní představení Prodané nevěsty v Národním divadle před nímž recitovala paní Dostálová Nerudovu báseň Jen dál. Delegace Národního výboru vedená Karlem Kramářem zahájila v Ženevě jednání s představiteli protirakouského zahraničního odboje vedené dr. Benešem o utvoření a podobě samostatného státu.

29. říjen Národní výbor jednal s místodržitelem Coudenhovem o převzetí moci. Výsledkem byl kompromis, kdy se Národní výbor přihlásil zatím ke spoluřízení veřejné správy. Němečtí poslanci z Čech se usnesli vydělit ze severního pohraničí Čech provincii Deutschböhmen a začlenit ji jako autonomní jednotku do příštího Německého Rakouska. Provizorní vládu vedl Rafael Pacher a po něm Rudolf Lodgmann von Auen.

30. říjen Závěrečný den pražského převratu. Rakouské vojenské velitelství kapitulovalo před Národním výborem, protože maďarští a rumunští vojáci odmítli bojovat. Představitelé slovenského politického života se sešli v Turčianském Svatém Martině, zvolili Slovenskou národní radu a přijali deklaraci o společném státním životě Slováků a Čechů v nově vzniklém Československu, Itálie uznala svrchovanost samostatného Československa. Sudetoněmecký poslanec Lodgmann von Auen jednal s Národním výborem, který chtěl získat německé politiky ke spolupráci na vytváření státu. Lodgmann spolupráci odmítl. Němečtí poslanci z Moravy a ze Slezska v čele s Robertem Freisslelem prohlásili utvoření severomoravské provincie Sudetenland a její připojení k německému Rakousku. Pokus vojenského velitele Prahy gen. Kestraňka - Zanatoniho o zdolání čsl. převratu.

31. říjen Ukončena jednání delegace Národního výboru s dr. V. Benešem v Ženevě. Rozhodnuto, že Československo bude republikou v čele s prezidentem Tomášem Garrigue Masarykem. Vedením vlády měl být pověřen Karel Kramář - zrušeny svazky Čech s Habsburky. Tím byli sesazeni Habsburkové z českého trůnu. Italské legie přešly Piavu, před nimi ustoupily trosky rakousko-uherské armády.

5. listopad Slavný návrat delegace Národního výboru ze Ženevy. Sovětská vláda nabídla čs. představitelům jednání o odchodu legií z ruského území. V legiích nejednota na boj proti revoluci, nesouhlas s protisovětskou intervencí. Vypsání první československé půjčky - čtyřprocentní půjčky Národní svobody. Sloužila ke krytí rozpočtových schodků a měla význam měnově obchodní. Od konce října česko slovensko-polský konflikt o Těšínsko, kompromisní dohoda mezi Zemským národním výborem pro Slezsko a Radou narodowou ksiestwa cie-szynkiego o dočasném rozdělení správy Těšínska.

11. listopad Abdikace císaře Karla. Poselství prezidenta Masaryka ve Washingtonu k čl. menšině v USA.
13. listopad Národním výborem vyhlášena zatímní ústava. Moc byla přenesena na jedinou sněmovnu. Bylo určeno, že Národní shromáždění vznikne rozšířením Národního výboru.
14. listopad První schůze Národního shromáždění. Prohlášena Československá republika. Prezidentem T.G.Masaryk & vláda v čele s Karlem Kramářem. Přijat zákon o zrušení šlechtických titulů a řádů.
15. listopad: První vojenské poselstvo Velké Británie a Francie v Praze. Maďarská vláda vydala prohlášení proti postupu českých jednotek na Slovensko a poslala tam vojenské oddíly.
16. listopad: Na Sibiř přišla zpráva o vzniku samostatného Československa.
19. listopad. Příjezd M. R. Štefánika k ruským legiím, legie nesouhlasily s intervencí proti Sov. Rusku. Poslání nemělo úspěch.
29. listopad Masaryk přicestoval z USA do Velké Británie. České vojsko obsadilo Most byla vojensky zlikvidována sudetoněmecká provincie Německého Rakouska.
6. prosinec Vláda rozpustila národní výbory - Správu vykonával dál státní aparát z habsburské monarchie. Bitva českého vojska s Maďary u Hlohovce. Milan Hodža podepsal v Budapešti úmluvu o prozatímní demarkační čáře na Slovensku. Nebyl tím pověřen, vláda nesouhlasila s demarkační čarou.
7. prosinec Ruská legie obsadila Bisortskij závod na permské frontě. Poselství Štefánika legiím v Čeljabinsku.
8. prosince Slavnostní přísaha čl. armádního sboru italských legií Československé republiky v Padově za přítomnosti italského krále.
11. prosinec Vyhlášena Slovenská ľudová republika v Košicích. Separátní pokus o roztržení Slovenska. Byl výsledkem činnosti Východoslovenské rady vzniklé 14. 11. 1918 v čele s Viktorem Dvorcsákem, která od počátku usilovala o odtržení východního Slovenska podle instrukcí maďarské vlády.
21. prosinec Prezident Masaryk přijel do Prahy, kde byl velkolepě přivítán.
22. prosinec První poselství prezidenta Masaryka Národnímu shromáždění.
30. prosinec Čsl. vojska opustily Ufu. České vojenské jednotky vstoupily do Košic a ukončily separatistickou akci Východoslovenské rady.

ROK 1919

5. leden Štáb čl. vojska na Rusi odevzdal velení na uralském frontě Rusům. První transport čs. legionářů - invalidní vyjíždí na italské lodi Roma z Vladivostoku do vlasti.
16. leden Štefánik ustavil direktorní Zvláštní sbor. Jeho rozkaz o zrušení plnomocníků OČSNR ve vojsku plukovních a rotních komitétů a zákaz vojenského sjezdu tzv. sněmu čl. revoluce. Vyhrocení rozporů v čl. legiích.
20. leden Československé vojsko dokončilo obsazování Slovenska. Podpis dohody o vyslání francouzské vojenské mise do ČSR.
27. leden Zahájení evakuace čl. vojska z uralské fronty na sibiřskou magistrálu.
5. února Ministr zahraničí dr. Beneš před Radou desíti ve Versailles podal výklad o čl. požadavcích v rámci jednání mírové konference.
21. březen Vznik Maďarské republiky rad.
22. březen Revoluční síly se dostaly k moci v Berehovu na Podkarpatské Rusi.
23. březen Rozhodnutí dohodových mocností o připojení Zakarpatské Ukrajiny k ČSR. Území o rozloze 12 600 km² se 726 000 obyvateli patřilo předtím Maďarsku.
25. březen Reakce na vznik Maďarské republiky rad: ministrem Šrobárem vyhlášeno na Slovensku stanné právo proti všem vůdcům bolševického nebo komunistického hnutí.
- 27.-29. duben Čs. vojska překročila demarkační čáru s Maďarskem a byla tak zahájena intervence proti Maďarské republice rad vyhlášené 21. 3. 1919.
4. květen Při návratu do vlasti zahynul při leteckém neštěstí u Bratislavy 1. čs. ministr války a také vynikající hvězdář a matematik gen. Dr. Milan Rastislav Štefánik. Zemřel ve věku 39 let. Spolu s ním zahynuli italští důstojníci, kteří jej doprovázeli.
20. květen Zahájeny další porady delegátů čl. legií v Rusku, tentokrát probíhaly v Tomsku. Maďarská Rudá armáda přešla do protiútoků a pronikla na Slovensko. Zahájení výpravy čl. vojsk proti jenisejské skupině Rudé armády.
5. červen Čsl. vláda rozhodla o evakuaci čl. legií do vlasti. Vyhlášení vojenské diktatury nad Slovenskem. Vojenští velitelé Italové a Francouzi ovládali i civilní úřady, např. ministerstvo vedené V. Šrobárem.
6. červen Nad Zakarpatskou Ukrajinou vyhlášena vojenská diktatura, trvající do 9. 1. 1922.
28. červen Ve Versailles podepsána mírová smlouva s Německem. Německo odstoupilo ve prospěch nezávislé ČSR Hlučínsko a zavázalo se poskytnout ČSR svobodná pásma v přístavech Hamburk a Štětín na dobu 99let. Nařízení vojenské správy ministerstva vojenství na Sibiři o přijímání německých a maďarských dobrovolníků do čl. vojska.
7. červenec Odstoupení vlády vedené Karlem Kramářem. Zánik Slovenské republiky rad s odchodem maďarské rudé armády.

8. červenec Jmenování nové čsl. vlády. V čele sociální demokrat Vlastimil Tusar.
21. červenec Vzpouza 1. střeleckého praporu čsl. legií v Železné Rudě. Pochod legionářů na Prahu byl zastaven.
1. srpen Maďarská republika rad podlehla spojenému náporu intervenčních sil a domácí pravice
10. září Podpis mírové smlouvy Rakouskem v Saint Germain-en-Laye. Smlouvou stanoveny hranice mezi ČSR a Rakouskem. Odmítnuty nároky Rakouska na čtyři malé území vyplývající z dřívější příslušnosti k Rakousku-Uhersku, které vznikly v krajích obydlených Němci v Čechách a na Moravě. Např. Sudetenland, Deutschböhmen, Deutschsüdmähren, Böhmerwaldgau. Rakousko odstoupilo malá území na jihu Čech - Vitorazsko: okolí Českých Velenic, Valtické: Valtice u Břeclavi na Moravě. Na Slovensku území Petržalka u Bratislavy. Smlouva zároveň zakazovala připojení Rakouska k Německu. Také schválila připojení Podkarpatské Rusi k ČSR. ČSR podepsala konvenci o široké autonomii Podkarpatské Rusi, která byla na jaře 1919 obsazena čsl. vojsky. Podpis dohody o působnosti Francouzské vojenské mise v ČSR.
28. září Velení legií vydalo rozkaz k postupné ozbrojené evakuaci legií z Ruska. Podepsán na rozkazu gen. Syrový.
17. listopad Povstání ruských socialistických revolucionářů ve Vladivostoku.
18. listopad Vladivostocké povstání likvidováno, gen. Gajda zajat, plk. Voronov mrtev.

ROK 1920

21. leden Druhé jednání s rudoarmějci o odchodu ze Sibiře.
2. únor První pluk Jan Husi uvítán v Praze.
7. únor V Kujtunu ve východní Sibiři podepsáno příměří mezi zástupci čsl. legií a zástupci sov. vlády. Podpis čsl. vedení legií vynucen nátlakem nespokojených legionářů. Podpisem skončil boj čsl. legií proti sovětskému státu. Čs. ešalonům byla uvolněna cesta na východ, cesta k návratu do vlasti.
29. únor Národní shromáždění schválilo ústavu, která přihlásila Československo za demokratickou republiku, jejíž hlavou je prezident. Zákonodárnou moc vykonávalo Národní shromáždění tvořené poslaneckou sněmovnou a senátem. Sněmovna měla 300 členů, aktivní volební právo od 21 let, pasivní od 30 let, poslanci voleni ve 22 volebních krajích na šestileté volební období. Věková hranice pro aktivní volební období senátu bylo 26 let, pasivní 45 let, 12 volebních krajů, osmileté volební období. Schválen též jazykový zákon, který vyhlásil za státní jazyk ČSR jazyk československý. Národnostní menšiny mohly používat ve styku s úřady vlastního jazyka, jen tam, kde alespoň 20% všeho obyvatelstva soudního okresu patřilo k národnostní menšině.
6. října Čs. vojsko demobilizováno a převedeno na mírový stav.

INTERVIEW TOMÁŠE PAVLA ZE ZÁPADOČESKÉHO DTS S PŘEDSEDOU VÝBORU SDRUŽENÍ T. G. MASARYKA FRANTIŠKEM PODANÝM Z PLZNE

Sdružení T.O.M. vydalo svůj první Bulletin pro členy STGM, v němž jsou členové seznámeni a činností Sdružení od 14. 10. 1988 do 21. 7. 1989. Tento Bulletin bude vycházet jako nepravidelná tiskovina.

Ve čtvrtek 14. září 1989, v den 52. výročí smrti T. G. Masaryka, v 15 hod. položil Výbor STGM spolu s Masarykovou společností květiny na hrob zakladatele našeho státu. Byla to první z pravidelných poutí a shromáždění u hrobu T. G. Masaryka, která bude STGM pořádat každoročně. K účasti zve nejen členy STGM a Masarykovy společnosti, ale i širokou veřejnost a zejména mládež.

T. Pavel: STGM je jednou z nejmladších občanských demokratických iniciativ v ČSSR. Zahájilo svoji činnost ustavující schůzí 24. 6. 1989. Založení předcházely práce přípravného výboru, který byl ustaven 14. 10. 1988 v rámci tehdejšího politického dění k 70. výročí vzniku Československé republiky. Členy ustavujícího výboru byli přední českoslovenští zastánci lidských práv: Václav Havel, Eva Kantůrková, Daniel Kroupa, Martin Litomiský, Emanuel Mandler, Radim Palouš, Jaroslav Šabata. Františku, kdybys něco řekl o činnosti Sdružení, jehož jsi předsedou...

F. Podaný: Především sám sebe pokládám za úplně obyčejného občana, který se od většiny ostatních odlišuje jedině tím, že se rozhodl přidat k těm, které současní představitelé moci označují jako disidenty, lidi svedené, zmanipulované, kriminální živly, ztroskotance a nepřátele socialismu. Většina národa má ale právě opačný názor, vidí v těchto lidech statečné zastánce a obhájce lidských práv, bojovníky za skutečnou demokracii bez přívlasků, bojovníky za skutečně lepší život celého našeho národa. O činnosti a programu našeho Sdružení byli posluchači Svobodné Evropy informováni v průběhu srpna v relaci Hlasy a ohlasy.

T. Pavel: Ano, vzpomínám si, i když si nepamatuji přesné datum. Ale veřejnost si žádá jednak častější opakování této relace, dále častější zprávy a zejména uvedení adres, kam je možno zasílat přihlášky.

F. Podaný: K tomuto chci říci, že zprávy o činnosti podáváme, i když ne vždy pod titulkem "zpráva o činnosti". Informovali jsme např. o připojení se k petici evangelíků za zrušení trestu smrti, dále jsme se účastnili na výzvě k vystoupení k 21. srpnu společně s DI a HOS a poskytli adresy, kam je možné posílat přihlášky, zopakují ... Výšina 577, Tanvald; Josef Semanišín, pošt. př. 14, Ústí nad Labem, Martin Litomiský, Drdova 6, Praha 4, PSČ 147 00, Emanuel Mandler, Nad lesním divadlem 1213, Praha 4. Přihlášky stále docházejí. Pravda je, že do námi vytýčených několika set tisíc ještě hodně chybí. Potěšitelné však je, že v přihláškách převládají mladí lidé. Každopádně současný stav vytváří podmínky přistoupit v některých krajích k zakládání krajských odboček. Na plzeňsku již byla odbočka založena. Já sám jsem optimista a věřím, že do konce roku budeme občanskou aktivitou a nejširší členskou základnou. Navíc má STGM proti ostatním iniciativám svou zvláštnost v tom, že poskytuje motivaci členství a spolupráci i těm Čechům a Slovákům, kteří žijí třeba i nedobrovolně v zahraničí. V tomto náboru podnikáme potřebné kroky. Já sám připravuji osobní dopisy, které zašleme významným osobnostem našeho národa, které žijí za hranicemi.

My nechceme Masarykův odkaz šířit ve smyslu té bývalé tatíčkovské tradice, chceme zdůrazňovat, že Masaryk byl z rodu sokratovských filosofů, státník, který vyzařoval a šířil kolem sebe mravní ovzduší, inspiroval svým vlastním působením, vyvedl své krajany z atmosféry přizemnosti, nepřipouštěl, aby příslušníci jeho národa křivdili druhým a nenávisť tak hanili vlastní lidství. Založil československou státnost na humanitě a slušnosti. Hledal, jak vyjádřit myšlenku lidství česky. Byl vlastenec a přitom světoobčan. Hlásal, že vlastenectví znamená být čestným člověkem. Kdyby v životě byl pro svůj národ nevykonal víc než to, že ho zbavil malosti a přizemnosti, že ho vychoval k slušnosti, tolerantnosti a lidskosti, stačilo by to, aby se stal nesmrtelným.

T. Pavel: Tím chceš říci nebo snad jen naznačit, že odkaz tohoto velkého myslitele můžeš aplikovat i dnes v praktické denní politické práci nezávislých občanských demokratických iniciativ ?

F. Podaný: To já nejen říkám, já to tvrdím. Když prohlašuji, že Československem obchází strašidlo demokracie, nejsem zdaleka první, kdo to říká. A teď je na každém, aby si promítl, jaké strašidlo asi obcházelo c.k. rakouským mocnářstvím v době, kdy se pan profesor Masaryk, dnešním žargonem řečeno, angažoval jako vůdčí osobnost tehdejšího českého odboje. A je vlastně velmi dobře známo, že vedle vlastností, které jsem si dovolil před chvílí citovat, nechyběla tomuto člověku v žádném případě osobní statečnost.

T. Pavel: To je ale řečeno hodně všeobecně a takovými výroky vlastně nutíš posluchače, aby sám přemýšlel, doplňoval si souvislosti a činil vlastní potřebné závěry.

F. Podaný: Toho jsem si vědom. Protože pracuji na jiné platformě než ten, kdo posílá do ZO KSČ zhruba "desetistránkový elaborát s poučením, jak odsoudit "Několik vět" namísto, aby poslal jen jedinou stránku originálního tisku, tak jak byla výzva vydána, a nechal o obsahu výzvy jednotlivé řadové členy strany samostatně uvažovat. Ti, kdož tento oběžník stvořili, by měli přemýšlet o tom, jak zorganizovat brigády a vysadit alespoň ty stromy, které zbytečně popsaným papírem zničili. Jiný příklad: Když byla mezi nezávislými iniciativami vedena diskuze a vyměňovány názory na způsoby projevu ve dnech kolem 21. srpna, tehdy se naše Sdružení připojilo k vyjádření DI a HOS, tedy k tomu odvážnějšímu. V diskusi se vyskytl názor podložený několika citáty z prof. Masaryka, že on, pan profesor, by do ulic nešel. Řekl jsem tehdy: "Možná." Přišel jsem domů, rozevřel na stole těch několik vzácných knih, četl a přemýšlel.

T. Pavel: Takže nám řekneš výsledek svého, řekl bych, bádání ?

F. Podaný: Ano, řekl bych totiž, že při podobných úvahách je především nutné vzít v úvahu rozdílnost politického ovzduší tehdejší a dnešní doby. Pan profesor při své činnosti přišel do styku s c.k. rakouskou policií. Ta byla při jednání a politickými odpůrci na přibližně stejné úrovni jako v carském Rusku tehdejší carská ochranka. Zde musím vysvětlit, proč odbočují, ale jen zdánlivě, k carské ochrance. Já nemám k dispozici potřebné materiály činnosti c.k. rakouské policie, ale naopak mám k dispozici dílo

A. Solženicyna, ze kterého čerpám údaje o instituci, jakou byla carská ochranka. Ale je uváděn případ, jednoho politického vězně, který ve vězení dokázal sedmidenní hladovkou prosadit splnění takřka všech jím vznesených požadavků. Vedle této události vám všem postavím známý případ předního ochránce lidských práv Stanislava Devátého, úsudek si můžete utvořit sami. To ovšem si mohu dovolit jenom proto, že nejsem vyšším československým stranickým funkcionářem a nesmolím oběžníky, které rozešlu na ZO KSČ. Jsem propagátorem demokracie a hovořím k lidem, o nichž předpokládám, že chtějí samostatně uvažovat a demo-

kraticky jednat. A vůbec již nehovořím o tom, že pan profesor neprožil 21 roků normalizace.

T. Pavel: Takže z toho, co jsi mi řekl, jsem si udělal závěr, že jsi se rozhodl jít do ulic.

F. Podaný: Ano, přesně tak, tak jsem se rozhodl a žádám posluchače, kritizujte mě!

T. Pavel: S takovým závěrem souhlasím, možná že i já se připojím ke kritice.

F. Podaný: To беру a vlastně se na to těším. Závěr tohoto rozhovoru nech však laskavě na mě. Nutí mne k tomu situace. Pokládám totiž za slušnost omluvit se za nepřítomnost na lánském hřbitově 14. 9. 1989, byl jsem v prac. neschopnosti. Sdělují vám proto těch několik slov, která jsem měl pro tuto příležitost připravena.

Navzdory tomu, že naše vlast není dosud zbavena strachu, jsme my, masarykovci, hrdi a šťastni, že se naplnila slova básníka: "...až děti našich dětí svým dětem teskně budou vyprávět o kalném ránu 14. 9. navěky označeném v kalendáři..."

Prezidente osvoboditeli, na tomto místě a v této době slibujeme, odkazu, který jste vložil do našich rukou, věrní zastaneme!

Také rok 1917 má svůj říjen. Proběhla revoluce v tehdejší carském Rusku, jejíž následky a důsledky jsou nám všem dobře známy. Dá se o tom napsat i jinak.

Je znám případ sovětského lékaře-polárníka, který si sám odoperoval "slepé" střevo.

Letošní rok je, alespoň co se našich "masmédií" týče, revolucí snad až přeplněn. 200 let Velké francouzské revoluce, 72 let tzv. VŘSR, do toho "revoluce přestavby", "kontrarevoluce" v Polsku a Maďarsku...přispějeme i my svou troškou do mlýna.

Jak učí klasikové, revolucí vrcholí "nezdravý" výbuch násilí směřující vývoj společnosti. Tento vývoj lze dobře přirovnat k zhoršující se nemoci vrcholící náhlou a prudkou krizí, a činnost revolucionářů pak příhodně zahrnout pod paradigma vztahu léčitele k nemocnému organizmu. Prostředky a metody revoluční "léčebně-preventivní péče" předvedeme na známých historických událostech spojených s tzv. Velkou říjnovou revolucí. Použití medicínské terminologie je zde, myslím, zcela na místě.

Anamnéza: Despotická, historicky překonaná forma vlády.

Diagnóza: Hluboký hospodářský a mravní úpadek vyvolaný ideově, vojensky a hospodářsky pochybenou politikou carského samoděržaví.

Terapie: Odstranění nemocného orgánu rázným chirurgickým zákrokem - svržení carské despotie a odstranění monarchie v únoru 1917.

Rekonvalescence: Ustavení Prozatímní vlády směřující k "parlamentní demokracii".

Dotud postupoval kolektiv léčitelů v celku jednotně. Zatímco však tým "tradičně školených odborníků" považoval léčebný zákrok za dostatečný, příčinu nemoci za odstraněnou a nové společenské poměry za schopné dovést společnost ke spontánnímu uzdravení - podle klasické poučky "Lékař léčí, příroda uzdravuje". Tým nadšených spolupracovníků a žáků známého neortodoxního teoretika se rozhodl provést na nedolčeném těle další léčebné zákroky z oboru (můžeme-li to tak říci) "preventivní chirurgie" a la: "Ten apendix vypadá podezřele, tak mu ho vyndáme taky, když už ho máme otevřeného !" Proto padla Kerenského Prozatímní vláda - orgán, který by v budoucnu byl (jak svůj postup nechápajícím zdůvodňoval „s nejvyšší pravděpodobností" příčinou nové krize. A když už se do té záslužné práce na "vylepšování budoucnosti dali, odstranili i další nepotřebné a potenciálně nebezpečné orgány - zlikvidovali menševiky, esery, kadety, veškerou politickou opozici, nastolili nadvládu jedné strany, jedné ideologie. Předběhli dobu možná o sto let, neboť se tím dopustili první "genetické manipulaci" na celé populaci dalekosáhlého zásahu do přirozeného, biologicky už od vzniku života, zakotveného běhu věcí... Poslyšte, nejde ono vlastně o příběh šarlatána, který zlikvidoval ostatní lékaře ve městě - nejen toho starého, trochu už senilního, s lékařskými praktikami z minulého století, ale i toho mladého právě dostudovaného, který ještě nestačil ukázat, co umí - a to vše jenom proto, aby se mohl bez nesnází věnovat vivisekci, pokoutným a často velice krutý experiment na živých a k uzoufání důvěřivých obětech ? Bohužel, žijeme v století vědy, ve století velikého experimentu a experimentátorů. Nebudme však nespravedliví. Vědci, politici, ba ani všemožní šarlatáni se ve své většině neprovinili "špatnými úmysly", provinili se nelidskou pýchou ... v jeho domněle nezadatelném právu na hledání a prosazování pravdy všemi dostupnými prostředky...

A teď malý problém. Jak se máme vztáhnout v dané souvislosti k citátu pohrobka těch prvotních experimentátorů, z roku 1917, který k nám promlouvá z plakátů k slavnému 72.výročí: "Přestavba je pokračováním revoluce v nových podmínkách" (M. Jakeš). Přestavba je v něm jak zřejmo chápána jako svého druhu revoluce, a ta je v našem paradigmatu rovna

chirurgickému zákroku na nemocném orgánu, kterým je v tomto případě sám revolucionářův mozek. Já vím, že samozvaný a nikoliv nenahraditelný, ale je to mozek naší současné společnosti. Nemám na mysli nějakého konkrétního jednotlivce, míněna je "vedoucí síla" naší společnosti, rozum "nejvyššího léčitele". Jediná léčba, která podle dvaasedmdesátileté léčitelské tradice připadá do úvahy, je nemocný orgán vyměnit. Nebo jej alespoň rozřezat na části a ty špatně fungující odstranit. Což však nejde bez ztráty integrity. Zdá se, že tu není východiska.

O jednom čestném způsobu, a znám ho z historie, bych snad věděl. Používali ho velitelé, kteří ostudně selhali. Střelili se do hlavy.

-pion-

KDO SE K NÁM HLÁSÍ

V Novém Klatovsku ze dne 15. 9. 1989 byl popsán charakter a činnost jednoho stoupence nezávislých iniciativ. Článek měl budit dojem, že k nezávislým iniciativám se hlásí lidé tohoto typu, to znamená absentéři, flákači i kriminálníci.

Nehodlám o tom s tímto plátkem polemizovat, chci pouze upozornit pisatele na jeden fakt.

V KSČ a v jiných komunistických stranách se nikdy podobní lidé nevyskytovali ? Stalin nebyl komunista ? Jagoda, Ježov, Berija, Abakumov také nebyli komunisté ?

Slánského, Clementise, Horákovou snad popravily opoziční síly?

Byl bývalý generální tajemník ÚV KSČ a prezident republiky Antonín Novotný, člověk nadmíru ctnostný ?

Jerzyho Popieluszka nechala odstranit Solidarita ?

Byli Babinský jeho druzi z Dolného Kubína signatáři Charty 77 ?

Ve výčtu by se dalo pokračovat a pokud by se měly vypsát všechny omyly, jichž se členové komunistických a dělnických stran dopustili a dopouštějí, vznikla by pořádná tlustá kniha. Proto tedy, až se příště páni redaktoři znovu rozepíšete o Chartě 77 a jiných podobných hnutích, rozhlédněte se po vlastních řadách a zamette si nejprve před vlastním prahem.

S pozdravem

Václav Žufan - klatovský rodák

Na Plzeňce 4

150 00 Praha 5

SVĚDOMÍ MÁ ČISTÉ, NEPOUŽITÉ (S. J. Lec)

Se zájmem, ale také se vzrůstajícím pobouřením, jsem si četl v Tvorbě č. 40/89 rozhovor redaktora Jana Hrubého s Václavem Čadou z Vysoké školy politické, který vyšel pod názvem Ztracená minulost, aneb Proč se retušovaly dějiny? Jako příklad takové historické retuše zvolil redaktor jeden případ, za všechny (jinou otázkou ovšem je, zda tou nejvhodnější), totiž případ Bedřicha Reicina. Za předmnichovské republiky komunistického aktivisty, za války člena Gottwaldova moskevského vedení, v padesátých letech náměstka ministra národní obrany (připomeňme si, že z tohoto titulu i zběsilého inkvizitora a v nejednom případě i krvavého kata "třídních nepřátel" v důstojnickém sboru armády - viz historie "hradčanského domečku"), a nakonec oběti pogromu, který sám pomáhal rozpoutat. V procesu vedeném s "protistátním spikleneckým centrem" byl v roce 1952 odsouzen k trestu smrti a popraven. "Vyretušován" ze života, z fotografií, z minulosti, mizí v "propadlišti dějin". Proč, ptá se zpříma, i když trochu obmyslně, redaktor. Kdo čekal, že V. Čada z Vysoké školy politické odpoví také přímo, např. "Ten a ten" soudruh to nařídil, protože si to "jiný" soudruh přál, zmýlil se. Soudruh V. Čada z VŠP na to jde jinak, vždy "od lesa" a úzkostlivě se vyhýbá faktům. Cituje nejprve v dané souvislosti vlastně velice cynický bonmot jakéhosi Zorko Petana (v článku charakterizovaného jako "jugoslávský odborník"): ... "Někdy je velmi obtížné předvídat vlastní minulost", a dodává: ... "jestliže tito lidé byli označeni jako "zločinci" a nebylo dost dobře možné vystopovat kontinuitu jejich "zločinného jednání" do minulosti, byli z ní "vyretušováni". A to je vše, skutečně vše, co soudruh V. Čada z VŠP uzná za vhodné říci v celostránkovém rozhovoru k otázce dodnes zdaleka neuzavřené, k "politickým procesům 50. let". A jakým jazykem ! Slánský, Clementis, Reicin, Závodský atd. nebyli oběťmi justičních vražd, oni byli "označeni jako zločinci", to, že byli nevinní lze říci i tak, že ... "nebylo dost dobře možné vystopovat kontinuitu jejich zločinného jednání do minulosti", falzifikace historických faktů, tedy vědomé šíření lži a rozsáhlá zlovolná manipulace veřejným míněním je pouhou "retuší". Neztrácejme ze zřetele, že i nechvalně proslulý Bedřich Reicin, třebaže to byl lump o trest si za své skutky rozhodně zasloužil, byl odsouzen a popraven za to co nespáchal, neboli

jinými slovy, že jeho bezprostřední minulost nebyla pouze upravována, chcete-li "retušována", ale že tu byl "kdosi" (soudruhu V. Čado z VŠP, kdo konkrétně?), kdo ji v "čímsi" v zájmu (no, soudruhu V. Čado z VŠP, v zájmu koho?) zfalšoval. Onen následný zásah do Reicinovy minulosti, změna reálného člověka v neosobu byla tak už jen temným důsledkem triumfu barbarského, z východu importovaného způsobu myšlení. Soudruh V. Čada z VŠP tuto falzifikaci historie cudně zdůvodňuje jako přirozený důsledek utváření kvalitativně nové společnosti a nového názoru na jejich historii: ... "Minulost, která je vždy pevně spjata se současností, se jí vlastně podřizovala. Vskutku, byla to doba nástupu totalitní moci Strany, začátek jejího neomezeného panství nad životem společnosti, nad správním i represivním aparátem, nad armádou, policií, ekonomikou, byla to doba získání, monopolu na informace a tedy i monopolu na historickou pravdu. Nicméně, třebaže doma byla suverénem, samu sebe Strana reflektovala jako pouhou část Strany důležitější, mocnější, zkušenější, moudřejší, a proto zcela přirozeně a vlastně bez odporu přijala za svou Stalinovu tezi o "zostřujícím se třídním boji za socialismus", i její praktický důsledek, příchod v "třídním zápase" zkušených a nesmlouvavých důstojníků NKVD do země. Na území alespoň navenek suverénního státu se dali do neblahé práce špioni cizí mocnosti i experti při přizpůsobování historie k teorii, odborníci zocelení při manipulaci s minulostí Bucharinů, Radeků, Zinovjevů, Kameněvů a milionů dalších bezejmenných obětí. ... vyzbrojení neselhávajícím učením o pouhé relativitě dočasnosti Pravdy, Spravedlnosti a Morálky, vedení neomylně antisemitismem a instinktivní nenávisť primitivů ke všemu co je přesahuje, ruku v ruce s učenlivými žáky z StB, vybrali vhodné kandidáty a nelidským mučením donutili ty nevinné oběti nejen k přiznání činů jež nespáchaly, ale i ke spolupráci na vykonstruovaných žalobách a na zinscenovaných procesech, aby nakonec, za frenetického souhlasu zmanipulované veřejnosti, přísně, s revoluční tvrdostí soudili a popravovali. Zajímá vás názor s. V. Čady z VŠP na tyto skutečnosti? Tady je: "Jsem přesvědčen, že většina lidí, kteří pracovali na tomto poli, byla přesvědčena, že v zápase o vědomí lidí je nutné použít doslova všech prostředků. Určitě se však málo zamýšlela nad tím, že budoucnost vždy klade otazník na výsledný čin a nemusí brát pohnutky jako dostatečný důvod k ospravedlnění všeho. Skutečností je, že každá nová moc má tendenci přerušit kontinuitu vývoje a utvářet historii k svému obrazu. Její síla však spočívá v tom, když se posléze dokáže s touto tendencí vyrovnat. A komunistické hnutí prokázalo dost síly se s těmito vážnými - nemyslím jen vůči historii - přehmaty vyrovnat. "Něco takového nebyl ochoten spolknout ani přímý účastník rozhovoru, taktéž komunist, Jan Hrubý: "Nemyslím, že na této frontě je již všechno v pořádku."

S přehmaty jakého druhu se asi vyrovnával generální tajemník KSČ Rudolf Slánský, když mu (nevinnému pochopitelně jen ve smyslu obžaloby) přetáhl kat černou kápi přes hlavu a zadrhl oprátku kolem krku? Jistě, i komunist V. Čada z VŠP se musel se všemi neblahými zločinnými skutečnostmi provázejícími komunistické hnutí úspěšně vyrovnat, když komunistou zůstal. Jak? Také s trikem na uchláhlení svědomí nás v rozhovoru seznámí: "Už tehdy (ve 13. století poz. red.) vystupovali lidé, kteří v zájmu prosazení svých pravd byli schopni utlačovat jiné, ba se i dopouštěli zločinů. Takto si počínali jezuité, Kalvín ... a mnozí další." (převzato do přirozeného jazyka: "Vidíte, oni taky, oni taky. A dříve než my!")

"Pro historika je ovšem velice obtížné posoudit do jaké míry si tito lidé uvědomovali své činy jako zločiny a do jaké míry byly projevem až příliš pevného ideového přesvědčení." Přečtěme si pozorně ještě jednou poslední větu a ocitujme si soudruha V. Čadu o několik řádek níže: ... "Vůbec nemíním zpochybňovat poválečný odsun Němců, byl to spravedlivý a historicky nutný akt..."

Vida, kolektivní vina Němců za válečné zločiny a zločiny proti lidskosti je mimo jakoukoli pochybnost, a trest ztráty vlasti a majetku i vůči malým dětem spravedlivý, neboť všichni byli nacisté, kdežto u komunistů je nutné jemně a podle konkrétní s dobou neoddelitelně srostlé situace diferencovat, a ani dospělí, odpovědní a bezpochyby vinní nejsou do konce svých dní souzeni a potrestáni - viz Molotov, Kaganovič, abychom jmenovali alespoň některé prominenty. Ptáte se proč nebyli a nebudou nikdy potrestáni? Protože co dělali, dělali nejen v "dobré víře", ale především pro dobro všech, pro dobro lidu.

A úspěšně - s výjimkou mrtvých, tlučených, vězněných, utlačovaných a nešťastných...

-špork-

PRÁVO A PRÁVO

Není hvězdou stříbrného plátna či televizních obrazovek, netančila slavnostní sólo určené vítězům tenisových dvouher ve Wimbledonu, jako kupř. Martina Navrátilová, rovněž neovládá rejstřík pokřivených mauzí zákulisního šachu, potřebný k tomu, aby se mohla stát případnou novickou nomenklatury - nicméně je to vskutku neobyčejná dívka.

V březnu ji bylo teprve osmnáct, 13. října bude mít jmeniny. A třebaže ji osobně neznám, pro mne je dívkou roku, dívkou s velkým D! Proč? Inu, to je velice prosté. Tato

dívka má totiž vysoké charakterové a mravní nivó a něco, co není dáno každému: Svědomí ! Nemít tyto ušlechtilé vlastnosti, nikdy by se nezachovala tak, jak se zachovala. Nikdy by během letošních prvomájových oslav v Táboře nezdvihla transparent se žádostí o dialog a se jmény vězňů svědomí. V té chvíli však dozajista netušila, jak mocnou a nelitostnou smršť zloby proti sobě rozpoutá, smršť zloby, jež se nezastaví před ničím a před nikým. A jistě též netušila, že její jméno - a to zanedlouho - rozšíří seznam těch jmen, která, se stala žalujícími vykřičníky za jediným, ale v našich poměrech všudypřítomným slovem: bezpráví !

A přiznávám se, že přes všechny léty nabyté zkušenosti nedokážu pochopit, že mezi námi žije člověk - dá-li se tak nazvat - který nad Renátou Pánovou vynesl trest, krutý, do očí bijící trest šestiměsíčního vězení. Trest za jediné "provinění", a sice za to, že veřejně ventilovala svůj hluboko zakořeněný smysl pro právo a spravedlnost i pocit sounáležitosti s oběťmi zvuče. K takto cynickému rozsudku může dojít opravdu jen tam, kde mocnáři se cítí opuštěnými jako kůl v plotě, jejich oponenti jako lovná zvěř a kde všichni ostatní - povětšinou licitující jen spoludotvářejí obraz nekonzistentní společnosti národa, dokola neprodyšně obehnaného ostnatým drátem a střeženého rozsáhlým bezpečnostním aparátem a cvičenými vlčáky !

Asi Vám budu připadat naivní, svěřím-li se, že od chvíle, kdy byl vynesl drastický rozsudek nad osmnáctiletou Renátou Pánovou, čekám mezi hlasy ozývajícími se na její obranu zvláště jeden, hlas člověka, jehož jméno ve všech pádech kdysi skloňoval celý svět, muže, jenž v době své největší slávy žádal nejpřísnější potrestání ženy. Ženy, která byla posléze bezostyšně popravena a na níž dnes vzpomínáme jako na národní mučednici, paní doktorku Miladu Horákovou. Onen muž, v současnosti člen Výboru čsl. veřejnosti pro lidská práva a humanitární záležitosti, zůstal zticha. Nedokázal setřást obavy před těmi, kteří dokážou být často velmi nepříjemní, jak se koneckonců ukázalo i v případě dívky Renáty.

Ta dívka - ať se již naši zákoníci tváří jak chtějí - je nevinnou obětí. Navzdory mřížím NVÚ, žije mezi námi lidmi a je jednou z nás. Dokážeme jí, že jsme doopravdy lidé a myslíme na ni, na její ponurý osud a zamysleme se i nad tím, že týž osud může kdykoliv potkat naše dívky, dcery, manželky či přítelkyně, mají-li podobné povahové vlastnosti s těmi, jaké má dívka z Tábora, jmenující se Renáta Pánová.

13. října bude mít svátek a Pilát jí předložil účet za její ryzí lidství. Ne, dosud jsem neměl čest jí osobně poznat, přesto je pro mne dívkou roku, dívkou s velkým D !

A až ji potkám, vím co je mojí povinností, co musím udělat: Musím se před ní s úctou uklonit. Je vskutku proč. Je vskutku před kým !

Jiří Šašek

Prezidentu republiky byla před výročím vzniku Československé republiky odeslána žádost o vyhlášení amnestie, pod jejíž text se připojili i další občané.

Prezident republiky Dr. Gustáv Husák
Praha - Hrad

Vážený pane prezidente,

vedení humánními pohnutkami, obracíme se k Vám s naléhavou žádostí, abyste z titulu Vaší funkce a z ní vyplývajících pravomocí u příležitosti 71. výročí vzniku naší republiky vyhlásil amnestii, na jejímž základě by byly zrušeny všechny dosud vynesené tresty, či s okamžitou platností bylo zastaveno trestní stíhání osob za projevy jejich politických, náboženských, kulturních či jiných smýšlení a postojů, jakož i za činnost z těchto smýšlení, a postojů vyplývající.

Tímto gestem dobré vůle byste dokázal, že neustále zhoršující se klima uvnitř společnosti lze alespoň do jisté míry ozdravit. Dokázal byste, že jak naše zákony, tak i naší vládou ratifikované mezinárodní dohody o lidských a občanských právech nabývají úcty a vážnosti.

Pane prezidente, jsme pevně přesvědčeni, že nahromaděné a léty neřešené celospolečenské problémy nelze donekonečna řešit pomocí soudů a žalářů, a z tohoto důvodu Vás znovu o to naléhavěji žádáme, abyste vyhlášením amnestie projevily státnickou i osobní prozíravost.

Plzeň 3. října 1989

Jiří Šašek, Revoluční 79, 312 07 Plzeň

Na vědomí: ČTK, sděl. prostředky

K žádosti se připojili tito další občané: Věra Tydlitátová, Jindra Šašková, Luciana Rampichová, Petr Rakovský, ing. Jaroslav Cuhra, Jiří Marek, Václav Žufan, František Izlíček,

Václav Škabrada, Martin Svoboda, dr. Jindřich Konečný, Jiří Kufner, Jiří Fuchs, Karel Pe-
tráň, Petr Kahovec, Milan Směšný.

O SOCIALISTICKÉM HUMANISMU TROCHU JINAK

Na středověkých hranicích bylo upáleno mnoho duševně nemocných, obviněných z čarodějnictví. Ti šťastnější byli vsazováni do želez a přikováni ke zdi. Až v 18.století, po dlouhodobé osvětě, se podařilo francouzskému psychiatrovi Filipu Pinelovi osvobodit tyto nemocné nešťastníky, ve kterých společnost viděla do té doby zločince.

V našem údajně zdravotnický velmi rozvinutém státě podle zákona náleží každému nemocnému ta nejlepší péče a lékařská pomoc.

Podívejme se do jedné psychiatrické léčebny, jak to s duševně postiženými vypadá v socialistickém Československu:

Parkem se procházejí lidské karikatury. Jsou karikované ne chováním nebo gesty, ale ošuntělým, roztrhaným a nepadnoucím letitým oděvem. Člověk, který se přijde léčit, totiž vyfasuje všechno oblečení včetně spodního prádla. Své vlastní zde totiž většinou nosit nesmí. Jistě si umíte představit, jak asi působí spodní kalhoty, prořídle a zahnědlé na zadku, bundy a vytahané kalhoty, které mají záplaty nebo taky ne, zapínání nahrazené provázky a stužkami. A to se taky může stát, že na někoho třeba nevybyde ponožka do páru, takže se potom musí spokojit s ponožkami barevně neladícími anebo vydržet nějakou dobu vůbec bez ponožek. Jindy zas chybí kapesníky či buničina, takže na smrkání zbude rukáv nebo šos.

Nuda a beznaděj vystupují jako hlavní léčebné terapie na uzavřeném oddělení. Dlouhodobí pacienti se leckdy celé měsíce nedočkají vizity. Pobyť na čerstvém vzduchu je patrně zdraví škodlivý, proto je asi omezován na krátkou dobu a co nejméně dnů v týdnu. Kopnutí do ležícího pacienta je nejspíš moderní humánní přístup osvíceného personálu pohlížejícího na duševně chorého bez předsudku, jako by to byl kterýkoliv nemocný. Nižší zdravotnický personál dává svým hrubým chováním, okřikováním a neochotou naslouchat nemocným najevo svou nadřazenost. Vcelku pochopitelná agresivita psychicky chorých pacientů se setkává s ještě větší agresivitou personálu. Proč ne, jsme-li zdraví a stojí za námi výsady mocnějších?!

Na oddělení, kde dožívají bezmocní staří lidé si teprve uvědomujeme, jaké je štěstí umřít mladý. Rodina, společnost vůbec odkládá přestárlé do očištěnce, kde naštěstí nikdo dlouho nevydrží. Nepotřební staříci podlehnou zápalu plic po několika týdnech, strávených v tomto zařízení. Co jiného jim také zbývá, když ani ti schopnější tu nemohou číst (brýle jsou jim zabavovány při příjmu), nemohou se zabývat ručními pracemi, je jim odepřena televize, která slouží jenom jako reklama pro návštěvy. A že by si mohli dopřát štavnaté kuře, které jim přinese návštěva? Ani nápad. Většina z nich se neobejde bez falešného chrupu, a ten je jim rovněž zabaven. Staří je zimomřivé a většinou neví do čeho by se zachumlalo. Jen je nerozmazlujme ! Stařenky noc vydrží bez nočních košil (co kdyby se některá z nich v noci počůrala) proto chodí na lůžko jako biblická Eva, kde svou nahotu a touhu po teple přikryjí tenkou dekou.

Všechno se asi nedá svádět na necitelnost a zlou vůli zdravotnického personálu. Není divu, že i největší nadšenec k lidskému neštěstí otupí, když vidí, že nejsou peníze na léky, na vybavení, na obnovu budov a zařízení, když potřebných je tolik moc a pouhý soucit nikomu nepomůže. Chyba je asi někdo jinde. Stačí si jenom připomenout, co asi stála stavba nejpřepychovějšího plzeňského paláce sloužícího Sboru národní bezpečnosti, kvůli kterému dodnes není ještě dostavěna a pořádně vybavena fakultní nemocnice v Plzni. Podobných příkladů by se jistě našlo víc.

- č -

PODEPSAL JSI JIŽ NĚKOLIK VĚT ?

Obdrželi jsme několik základních prohlášení nově vzniklých občanských iniciativ. Vybrali jsme prozatím dvě prohlášení, které pro vás uveřejňujeme.

Soustavné ničení životního prostředí je příčinou neustálého bezmezného ohrožování a poškozování zdraví nejen našeho, ale hlavně zdraví našich dětí. Někteří lidé, chtějí-li odpoutat pozornost od otázky občanských práv a svobod, zdůrazňují právo na zdraví a život. I toto právo je nám však důsledně upíráno. Ve světových zdravotnických statistikách

dobývá si Československo konstantně nejhorších umístění. Jde o soustavný útok na naše zdraví a životy. A tomu je třeba se bránit.

Nemůžeme čekat, že někdo, kdo má možnost kupovat nezávadné a kvalitní potraviny ve speciálních prodejnách, kdo dýchá vzduch vyčištěný špičkovou klimatizační technikou, kdo je ušetřen každodenního stresu vytvářeného ve frontách a v přeplněných dopravních prostředcích, totální bezmocí při shánění základních životních potřeb, či při jednání s úřady, nelze očekávat, že někdo, kdo je takto vyňat z našeho všedního života, vyřeší tuto situaci za nás !

Proto chceme hledat cesty či cestičky, kterými bychom na tuto situaci mohli účinně působit a to teď a tady. Proto byl v Litoměřicích ve středu 6. 9. 1989 založen

ZELENY KLUB

jako nezávislé sdružení občanů pro obranu životního prostředí.

Jeho členové chtějí:

1. Hledat cesty, kterými bychom se sami, každý ve své domácnosti, na svém pracovišti, teď a tady mohli omezit ničení našeho životního prostředí.
2. Působit v tomto smyslu na své spoluobčany, místní a centrální orgány a organizace.
3. K tomu účelu získávat, shromažďovat a rozšiřovat potřebné informace a navazovat kontakty.

Všichni, kteří se do této činnosti nějakým způsobem zapojit, mohou se obrátit na adresu: Mudr. Irena Wunschová, Dimitrovova 8, Litoměřice, PSČ 412 01

ČAS

československé anarchistické sdružení

My anarchisté žijící v Československu jsme se rozhodli dne 10. října 1989 prohlásit ČAS, které volně naváže na činnost ČAF (Česká anarchistická federace) vzniklé před 85 lety. ČAS je veřejným a volným sdružením příslušníků anarchistického hnutí. Chce spojovat anarchistické přístupné kamarády všech profesí a společenských vrstev.

ČAS má položit úplný základ ke zdárnému hnutí a pojistit normálnější vývoj tohoto hnutí tak, aby jeho vliv v našem prostředí byl výraznější než jak je tomu dnes.

ČAS je sdružení lidí pro které je nová společnost fungující na principu volné dohody, společnost anarchistická, nejvyšším cílem, jakkoliv se tento může zdát nereálným.

Za své nejzákladnější úkoly zatím považujeme:

1. Pokusit se o organizaci volných skupin, umožnit styk a společnou práci jednotlivců, podporovat volnou iniciativu a propagovat volnou solidaritu, jako dva nejzákladnější prvky každého zdravého sociálního života.
2. Zahájit práci časopiseckou, informační a na podporu našeho hnutí shromáždit anarch. literaturu, teoretickou i agitační.
3. Podporovat všechna antimilitaristická a antinacionální hnutí.
4. Jako větev mezinárodního hnutí udržovat styk s anarchistickou cizinou.
5. Podporovat práci agitační a popřípadě i přednáškovou
6. Veřejně vystupovat proti terorismu.

Tímto ovšem nejsou naše úkoly zdaleka vyčerpány a proto se individuální iniciativě v žádném případě meze nekladou.

ČAS doporučuje všem volným skupinám i jednotlivcům, aby dbali inteligence, a anarchistického uvědomění a píše svých kamarádů více než jejich počtu.

Vyhrazujeme si právo odepřít vstup do sdružení komukoliv, kdo nebude požívat důvěry našich aktivistů.

Kontakt: Krysztov Malecki, ul. Marcelinska 5/139 255 32 Poznaň Polsko
Arkadiusz Kotnasz, ul. Zawadzkiego 3 Mikótów Polsko
osobní kontakt: Ladislav Novák, Na Příkopě 17, Praha 1
Miloš Cihelka, Vlkova 7, Praha 3

CO JE ANARCHIE

Anarchie - slovo, které mnohým nahání strach. Synonymum pro nepořádek, chaos, zájmy, které na sebe narážejí, které vedou boj, kterým se nemůže podařit do cíli k harmonii.

Rok 1793 Sans - Culotti nepřátelé lidové revoluce vypustili toto jméno, které obsahovalo celou ideu, ideu vzpoury lidu, otrhaného a sytého bídy, proti všem těm opravdovým nepřátelům lidu - proti utlačovatelům. Kamarádi toto jméno - ANARCHISTÉ - přijali a když se ho snažili zbavit, protože bylo příčinou mnohých nedorozumění, už to bylo nemožné. Tisk a ruská veřejnost nechtěla označovat ruské revolucionáře jinak, než tímto jménem.

Ostatně jméno není špatně voleno, protože obsahuje ideu, vyjadřuje negaci souhrnu zjevů dnešní civilizace, založené na utiskování jedné třídy druhou, negaci nynější hospodářských systémů - negaci vlády a moci policejné - byrokratické a buržoazně - měštácké politiky, zvykové vědy, měštácké mravnosti, ve službách vykořisťovatelů a utlačovatelů, groteskních mravů a zvyků, nebo ohavného pokrytectví, které minulá století a desetiletí dala dnešní společnosti - zkrátka negaci všeho, co dnešní civilizace zahrnuje úctou.

Nejstručnější definice anarchismu by zněla: Snaha naučit utlačované bránit se utlačovateli. Nevyžaduje totiž od utlačovaných podřízení se nijaké "naší ideji", ale pouze, aby přestali doufat v nějaké skutečné pozitivní změny, dokud so nechopí obrany svých práv, a tím i správy svých věcí sami. Jako anarchisté jsme přesvědčeni, že ani jiné cesty k opravdové svobodě není.

ANARCHIE - slovo řeckého původu - bezvlády, nikoliv nepořádek.

Pro všechny přátele dětského úsměvu

Cílem této akce je vytvořit alespoň na chvíli dětský úsměv, dětskou radost.

Nadáváme politikům, policajtům, byrokratům, ale přesto zapomínáme na radost dětí. My už jsme poznali smutek i radost, a proto zkusíme se něčím přičinit o pár dětských úsměvů.

Pozbírejte, sežeňte, nakupte hračky, ale i všechny jiné věci, které by mohly děti potěšit a postavte je na dětské hřiště, před mateřské školky a nechte děti vybrat.

Rodičům doporučujeme dát informační leták, aby neměli o své dítě strach.

PRO DĚTSKÝ ÚSMĚV PŘÁTELE DĚTSKÉHO ÚSMĚVU

Tato akce již proběhla v několika městech naší republiky. Připojte se !

V JAKÉ ŽIJEME VLASTI ?

Zástupce šéfredaktora Zpč. deníku Pravda ing. F. Hykeš si své zástupnictví jistě zaslouží. Vždyť je odborníkem v mnoha oblastech, jak o tom svědčí jeho "zasvěcené" články od politiky přes ekonomiku až třeba k ekologii. I mistr kat se však někdy utne, a tak polemický sloupek p. Hykeše, napadající ochránářský Ekostan na letošní Portě, vyšel posléze v časopise Naše příroda č.10/89 s obsáhlou odpovědí skutečných odborníků pracujících v ochraně přírody už nějaký ten pátek. P. Hykeš zde rozhodně nevyšel vítězně. Ale nepoučil se. A tak mu nedaly spát ani přípravy oslav 71.výročí republiky a dne 27. 10. 89 vychází v Pravdě jeho článek s názvem "V jaké žijeme vlasti ?"

Hned v úvodu p. Hykeš správně poznamenává, že na tuto otázku existuje řada odpovědí. On tu svou píše v podvečer výročí republiky, já zase krátce po oslavách /dál-li se tímto slovem napsat to, co se dělo/, a dovolím si s p. Hykešem polemizovat, i když jen z pohledu řadového občana.

P. Hykeš srovnává naši republiku s "některými sousedními státy", vyzdvihuje především naši prioritu v zásobenosti trhu, stabilitě národní ekonomiky a ve veřejném pořádku. Ke všem třem oblastem se pak zvláště vyjadřuje - a vycházíme zcela vítězně. Inu, mezi slepými jednooký králem. Ale já se na tyto oblasti dovolím podívat bez růžových brýlí s několika laickými poznámkami. Předně mi připadá dost zjednodušené napadat obyvatele "prakticky všech evropských socialistických zemí", kteří k nám podnikají nákupní výpravy a ruínují náš trh. P. Hykeš asi nikdy nebyl na klasickém "eroháckém" autobusovém zájezdu v NDR, MR /tehdy ještě MLR/, či v poslední době dokonce i v PLR, kam se jezdí zásadně jen na nákupy. Pravda, neodvážíme si z těchto zemí potraviny /a výjimkou NDR, kde jich mají stejně jako my, ale pro nás levnější/, ale dovážíme vše ostatní - především spotřební zboží, oděvy, módní doplňky - to všechno v našem "dobře zásobeném trhu" jaksi chybí nebo je nekvalitní, nemódní či prostě dražší. P. Hykeš také zřejmě nikdy nedělal úpravy v bytě ani nestavěl -

jinak by věděl, kolik úsilí musí vynaložit řadový občan bez protekce /ale nakonec i ten s protekcí/ při sháňce materiálů od šroubků a hmoždinek až po stavební hmoty. Ano, obchody jsou plné zboží, zvláště potraviny - ale jednou úplně mizí česnek, potom skořice, pak třeba kečup a další a další... Pojem "nedostatkové zboží" je dnes zcela běžný proto zboží se většinou ani nedává do regálů, ale nechává se v krabici na podlaze - je ho málo a stejně do odpoledne zmizí. Leda, že by za tento stav mohli zlí "nakupovači" z ostatních soc. zemí... Ale, ruku na srdce, dejte našim občanům příhodnější kurs k dolaru či marce, umožněte jim vyměnit si libovolné množství a pusťte je do světa - a budou kmitat jako kobylinky /což ti protekční už běžně praktikují/. Ale ne, to by náš občan jistě neudělal, je přeci dobře zásoben naším trhem a nemůže si stěžovat !

Dále mi vrtá hlavou, když máme tu stabilní ekonomiku, proč "stabilně klesá" růst národního důchodu /zatímco v zemích s "překonaným" buržoasním systémem stále vesele stoupá), proč v ČSSR dochází k periodickým vlnám často překvapivých "úprav cen" především směrem nahoru, což se děje i v oněch nestabilních ekonomikách okolních soc. států. Svádíme to dle p. Hykeše na špatnou úroveň fungování integračního mechanismu RVHP /ale mám dojem, že na úroveň těchto vztahů má jistě vliv například i to, že zmíněné země už nechtějí kupovat naše nekvalitní výrobky (což se nám dříve trochu odpouštělo) a další faktory. Takže se obávám, že zakopaný pes je spíš v té nestabilitě. A vůbec by si oblast vnitřního trhu a ekonomiky zasloužila fundovaný rozbor odborníků. Já jen tak namátkově "očima spotřebitele".

A dostávám se k našemu vzornému "veřejnému pořádku". V souvislosti s tím p. Hykeš napadá signatáře "Několika vět", že jsou zklamáni prý malým množstvím podpisů (jakoby pro něj dosud 36 000 občanů, což je jedno větší okresní město, bylo zanedbatelných). Stejně také neví o mnohatisícových pokutách, které postihly pár desítek občanů za šíření podpisů a také o "černých listinách" umělců, kteří pro výstrahu ostatním nesmí vystupovat v televizi i jinde.

Jinak by totiž nemohl tvrdit, že lidé se prý bojí podepsat proto, aby nezavládla anarchie a abychom nesklouzli ze socialistické cesty ! Špatně zná p. Hykeš naše občany - ať si zajde do podvečerních hospod nebo na fotbal, či mezi dělníky na dílny - tam, kde jsou "mezi svými bez cizích uší" - a zjistí, že pokud nemají socialismu už "plné zuby", pak jsou k tomu, co se kolem děje, zcela lhostejní. Tak hluboká je ona krize, do níž se naše společnost dostala, a o níž p. Hykeš a jemu podobní nějak pořád nechtějí slyšet. A jsou to právě oni, jimž jde o to, aby se lidé báli. To, co nazývá p. Hykeš "uvážlivým jednáním" a "občanskou odpovědností" není nic jiného než strach. Strach z represí. A paradoxem zůstává, že nejvíce se právě bojí ti, co onen strach mezi obyčejné lidi zasévají. Jinak by se, konkrétně v našem městě Plzni, nemohla rozjet ona nevidaná mašinérie, o které p. Hykeš velmi dobře ví. Ať už to bylo 6. května, 21. srpna nebo teď před 28. říjnem. Všechna ta opatření se přeci nedělala kvůli několika nezávislým aktivistům (kteří byli stejně "včas" zadrženi) neboť se rozhodli oslavit státní svátek důstojně, jak se na takový den sluší a patří: shromážděním občanů a zpěvem státní hymny - tak jako se to dělá při různých jiných oslavách. A zatímco každoročně v předvečer VŘSR (ať je nebo není kulaté výročí) pochodují školy i ostatní nahnaná veřejnost v lampiónovém průvodu městem, svátek týkající se celé naší republiky se letos "odbyl" v dopoledních hodinách aktivem funkcionářů (jen těch pozvaných !) a pak se to hodně rozmázlo v tisku, aby nikdo neřekl, že neslavíme. Ostatní veřejnost však nikam pozvána nebyla, naopak jí bylo důrazně naznačováno (různými rozhlasovými výzvami v závodech a školách, na schůzích ROH apod.), aby se ničeho nezúčastňovala, nijak se neprojevovala, neboť je dost prostředků, kterými by taková neposlušnost mohla být trestána. Kdo a koho se tedy bojí, když celý týden měly pohotovost Lidové milice ve městě, požárníci a armáda, když komunističtí funkcionáři všech stupňů měli na jednotlivých pracovištích mimořádnou pohotovost (včetně soboty), když byly zesíleny závodní stráže podniků a byly hlídány všechny nástěnky a vývěsky, aby se tam neobjevil nějaký leták; když v centru města chodili celé dny uniformovaní i neuniformovaní příslušníci SNB a pomocné stráže a bedlivě hlídali každý pohyb občanů, pachtících se za svými každodenními starostmi, když podezřelí občané byli ve svých bytech otravováni civilními osobami a nabádáni k neúčasti na shromáždění, když od čtvrtka byly ty "zvláště podezřelé" osoby předvolávány nebo rovnou předváděny k výslechu, nuceny k podpisu, že se ničeho nezúčastní nebo rovnou zajišťovány na 48 hodin... A to vše v době, kterou p. Hykeš nazývá "dobou prohlubování demokracie" a chválí si "veřejný pořádek". Přesnější označení je jen jedno: policejní a mocenská zvůle. Takže - v jaké to žijeme vlasti ?

Pravdářek (redakční šotek Pravdy)

DNES NEJSOU VŮBEC NORMÁLNÍ LIDI - JSOU JEN NORMALIZOVANÍ !
KOLÁŘI DNES STOUPLI V CENĚ JEŽTO POTŘEBUJEME HODNĚ NÁPRAVY !

(V. Burian)

!!! PLAKÁT JE URČEN K VYLEPOVÁNÍ, NIKOLIV K USKLADŇOVÁNÍ DOMA !!!

IRSKÝ KATAPULT V PLZEŇSKÉM DOMĚ KULTURY

V domnění, že odvedli poctivou práci, "Dědek" zvedá na publikum prsty do viktoriky, Říha řve na fanoušky Miláčkové!, vrací se k němu: Vypadni!, a Katapult opouští podium. Objevuje se manažer turné a vítá irskou kapelu. V několika momentech se za paprskovitě prozářenou tmou a kouřem vynořuje hard rockový kvartet, který si říká WINTERS REIGN. Již první úder bubeníka japonského původu s exotickým jménem Wataru Takaahi Noguchi dávají tušit, že technika hraní celé kapely řadí český Katapult správně do pozice předskupiny. Kapela nastupuje v pomalém rozjezdu k dravému hard rockovému tempu a dává překvapenému publiku na vědomí, že pódiová prezentace bude pro něj zážitkem. Entuziasmus v průměru dvacetiletých mladíků nebere ohledy na nikoho v sále a dvě hodiny hrají a nasazením na české poměry nevídaným. Dlouhovlasý blondák Robie "Animal" Hurley toho již na pódiu ve svém věku zřejmě naběhal dost, a tak, aby to nebylo fádni, překvapuje nepozorné oko únikem z podia již při druhé skladbě, přičemž sálem zní jeho drsný rockový projev. Kapela nepolevuje ve svém nasazení a "Animal" se objevuje na balkoně s mikrofonem v ruce sledován kuželem reflektoru.

Pobíhá mezi překvapenými diváky v modré, již propocené bandě, pod kterou se skrývá na opasku připevněná krabička. Jak mi později napověděl baskytarista skupiny Rodney Pepper, který celý koncert prožíval v největší extázi, tyto malé krabičky se nazývají transmitters /vysílačky/, které umožňují muzikantům volný pohyb na podiu, aniž by byli připoutáni jakoukoliv šňůrou ke svému zesilovači. (U nás ještě ne tak běžná záležitost.) To už si ale "Animal" dělá pod sebou rukama prostor na stupínku zvukařů a za potlesku manažera turné skáče volným pádem z nějakých pěti metrů dolů. Skupina ohlašuje nový singl s "Animalem" za varhanami, tříčlenný štáb kameramanů vyměňuje šňůry na jedné z kamer a už může Rodney s "Animalem" opět nabíhat na objektiv a dělat škleby na obrazovku čtvrtému ze štábu, který sedí vedle zvukařů, před sebou má tři obrazovky, malou klávesnici a jemnými doteky pravděpodobně stříhá rovnou video záznam.

Mick Cavannagh vyměňuje bleskově kytaru a následuje další skladba z jediného vydaného LP "The Beginning". Další balada doprovázená syntezátorem a jakýmsi rokokovým rejstříkem dává první možnost uvolnění pro R. Peppera za basou, který jinak celý koncert zběsile lítá po podiu a v neustálém transu mává černou kšticí.

Následující prostor vyplňuje Wataru Takashi za "Sonory", který postupně rozechvěje všechny části soupravy neuvěřitelně přesně měřenými údermi. Dokonalosti mu pomáhá zručný zvukař Katapultu, tu přidáním echa, tu zase stereofonními efekty. Když roztáčí v závěru činely Paiste do křehkých rytmů s exotickým nádechem, stojí už na židličce a v předklonu mu vlasy padají až ke špičkám nohou. V následující chvíli v rychlém tempu další skladby na nás s úsměvem na tváři vystřelí pomyslný šíp z luku, který hbitě skládá z paliček a okamžitě drží opět rytmus. V tom navazuje "Animal" kontakt s publikem podáváním rukou, vykřikuje hesla a čeká na odezvu diváků. Spokojen a výsledkem utíká za chvíli společně a kytaristou do malých foier nad podium v úrovni balkonů, kde je zprava i zleva zachycují kužely světla jakoby na rampách. A když "Animal" vyleze na okraj betonového balkonu, kdy mu přečnívají špičky nohou nějakých patnáct metrů nade mnou a nerušen řve text do světelného kuželu, tají se mi dech. Pak seběhnou na balkon zadním traktem budovy a za úsměvu, zřejmě službu konajícího, mladého požárníka proběhnou řadami mezi diváky a volným pádem, stále hrající Mick s "Animalem" skáče z pěti metrů na plochu a končí skladbu již ve čtveřici. Mezitím Rodney a Wataru Takashi nenechali nic náhodě a se stejným vypětím a ve zběsilém tempu odvádí poctivou dřinu.

V záplavě zvuku, neustále pobíhající "Animal" představuje kapelu a sálem se ozývá ..my friend Tokyo Japan, Dublin Irland, Irsko. Po několika skladbách následuje přídavek a "Animal" se opět objevuje na balkoně a zdá se, že skoky volným pádem si zamiloval. Běží k technikům a oběma rukama rozduchává o generaci staršího zvukaře na znamení se spokojeností se zvukem kapely. Mezi tím na přídavek přibíhá Mick v kvádru vojína čs. armády na nahém těle. Ve zběsilém sólu se odpoutává ze stínů pohyblivějších "Animala" a Rodneye a v druhém přídávku ukazuje, že starý rock'n'roll, ve stylu Led Zeppelin mu dokonale sedí. Prý už zahráli něco od Free, což mi nejspíš uniklo.

Pak se přežene třetí přídavek a hezkou dobu ze zákulisí očumující Olda Říha mizí, když se "Animal" loučí s diváky českým "Dobrou noc". Pak ještě jako na divadle společný pozdrav a kapela mizí v zákulisí.

V již rozsvíceném sále rozdávají technici foto kapely a sympatičtí mladíci, bez známky únavy po dvou hodinách řádění, rozdávají ochotně podpisy, nezkaženi zřejmě velkými koly byznysu. Pak ještě na chvíli spatřím na chodbě Japonce vyprávějího fandům, že byl doma naposledy na tři dny o vánocích, a odcházím s přáteli na skleničku vína.

Co říci závěrem? Bez velkých slov dobrý melodický hard rock ve strhujícím tempu, s lehce nadprůměrnými instrumentalisty, ovšem dokonalé prodané vystoupení s velkou šou pro divákovsko oko, ale bez strojenosti, kterou jsme zvykli vidat u našich kapel.

Plzeň viděla něco, co asi nepamatuje, naší kapele by přinejmenším vypnuli proud, a tak můžeme doufat, že až přijedou příště do Plzně Einstürzende Neubauten nebo její souputníci, shlédneme vystoupení též nerušeně.

-r-

SVORNOST 24. 9. 1989

V rámci cyklu "Nová hudba pro vaše uši" se poslední zářijovou neděli uskutečnila přehlídka plzeňských alternativních kapel.

Jako první se představili COOL hrající temnou industriální hudbu, částečně také (bohužel) zpívanou anglicky. Jejich výkon byl na velmi dobré úrovni, ale oproti jejich poslednímu vystoupení v Praze celému projevu něco chybělo.

Pak se na podiu prezentovala legenda plzeňského underpopu ZNC. Ačkoliv konečně předvedla novější repertoár a nestavěla na starých osvědčených ale oposlouchaných hitech, byl to tak trochu odvar starých dobrých časů. Zcela propadla saxofonistka, která by se svým výkonem spíše hodila na odpískání svačiny řádovým sestram než na podium Svornosti. I přes to je na kapele poznat výborná sehranost jako povětšinou - výrazně kvalitní texty.

ŠIŠATÉ KOLO - příjemné osvěžení. Mladí chlapci, kteří asi vědí co chtějí. Určitě příslib do budoucnosti. Hodně velký vliv má na kapelu zřejmě ZNC.

Druhou, podstatně kvalitnější půlku večera zahájily SMÍŠENÉ POCITY. Dokonale proaranžované a zahrané skladby, vynikající texty, (alespoň ty, kterým bylo rozumět) a celkově strhující dojem.

JAZZOVÁ RÝMA. Kapela přes poměrně krátkou dobu svého působení už velmi dobře známá a oblíbená. Předvedla stabilně slušný výkon, veselé i přemýšlivé texty a šlapací muziku. V Rýmě se poprvé představil bývalý houslista Velkého Žertu a byl jednoznačně velkou injekcí pro zvuk celé kapely. Což potvrdila i reakce početného publika.

Závěr pak patřil "POŽÁR MLÝNA", jehož premiéra opery Požár mlýna aneb záludná vražda Makového muže bylo chvíli punkovou smrští, chvíli něčím necharakterizovatelným, ale něčím novým. Celkový dojem pak značně podpořily kostýmy a zmatená choreografie. Asi neplánovaná.

Podtrženo a sečteno. Celá akce proběhla v naprostém klidu, před zcela narvanou Svorností, a zvláště pak druhá půlka večera byla velmi kvalitní. Kdo se přišel podívat, každopádně nelitoval. Bohužel téměř všechny kapely doplatily, na ne zrovna dokonalé nazvučení. Celé prostředí koncertu doplnila zajímavá plakátová výzdoba, kterou však kdosi v závěru večera nekompromisně ukradl. Fuj ! Lumpové !

-Bac-

Z NOUZE CTNOST

Kapela, bez které si dnešní plzeňskou alternativní scénu už nedovedeme představit. Kapela, která jako jedna z prvních rozbouřila vody plzeňského popu, za což byla odměněna nejen velkou přízní posluchačů, ale také zbytečnými nesmyslnými problémy tehdejší doby, Hodně se prý změnilo, a tak dnes ZNC má za sebou zhruba čtyřicet koncertů, vystupování na celostátním finále Rock-festu 89, tři demokazety a zhruba 50 písniček, které už několik let rozdávají radost mnoha věrným fanouškům nejen v Západočeském kraji.

A to je taky hlavním důvodem, proč jsem si vybral pro krátký rozhovor jednu z nejtajemnějších postav této skupiny, pana CAINA.

Dobrý den mistře.

Nač ten odstup, kolego ... škodováku.

Proč právě název ZNC ?

Moment, tak tohle mám někde napsaný. ZNC - to je pochopitelně zkratka, ovšem dnes v době glasnosti už není třeba skrývat své názory, jsou-li, správné, za zkratky, a proto nyní veřejně prozrazuji, že ZNC znamená Z NOUZE CTNOST ! A z nouze ctnost znamená potrhlou možnost i pro ty nejposlednější bejt prvníma na just vši logice.

Z nouze ctnost, to je, alespoň pro mě, způsob, jak udělat z tohohle minima, co v tomhle světě znamenám velikánskou a nenapodobitelnou událost ! A taky je to fór ! Parodie plná hořký ironie, potouchlosti, naše maskovaná blbost a tloušťka. Z nouze ctnost to je stavění stojícího na hlavu a ležícího na nohy, zkratka princip koření ... Argh !

Není to zbytečná skromnost ?

Třeba přeháním, ale mě záleží na jménu ! Záleží mi na jménech, který ač možná vnášeji trochu chaos do evidenčních čísel, jsou symbolem člověka v jeho světě .Ty tzv. přezdívky,

to jsou SKUTEČNÝ jména, pro který jsme se rozhodli a který symbolizují ten náš společný život. Udáváme-li agenturám něco jiného, pak je to jen proto, že vyžadují pořádek v evidenci především a ... koneckonců to už je jejich problém.

Jak byste charakterisoval váš hudební styl ?

Děláme z nouze ctnost, rock'n'roll a underpop.

Jaký nástroj sám ovládáte a jakou máte v kapele nomenklaturní funkci ?

Cože ? Tluču do bubnů a v kapele zastávám monumentální funkci maséra, pokladníka, psychologa, poslíčka a nyní tedy i tiskového mluvčího.

Vy jste ale původně zastával místo dvoustrunného kytaristy?

Říkejme raději dvoutónového kytaristy. Nezní to tak bombasticky. Je skutečně pravda, že jsem zprvu manipuloval s kytarou předělanou na jediný souzvuk, ale však to sami znáte - tu pohádku o Bystrozrakým. Po smrti bubeníka jsme se dohodli, že bude lepší, když se uklidím za bubny.

Neuvažoval jste někdy o koupi automatického bubeníka?

Ne ! Mám živočišnou hrůzu z mrtvol.

Někteří umělci z jiných kapel se vám smějí, že neznáte noty. Co je na tom pravdy ?

Znám kolem sebe spoustu lidí, co se snaží vyjadřovat muzikou. Ty z nich, co neznají noty ještě taky většinou skládají písničky...

Uvažujete alespoň o částečné profesionalizaci ?

Ne, chceme být komerční amatéři.

Co říkáte současnému stavu čsl. popu ?

Že odráží stav čsl. společnosti.

Co říkáte současnému stavu čsl. punku ?

Že odráží stav... atd. Každá mince má dvě strany.

Co říkáte současnému stavu čsl. metalu ?

Metál ? Neznám. Odráží ?

Co říkáte současnému stavu čsl. vodních toků ?

Jsem proti rekonstrukci vodních děl Gabčíkovo - Nagymarosz !

Chystáte se překvapit v San Remu?

Ještě ne.

Co říkáte současnému nástupu nových kapel na plzeňskou scénu ?

Chlapci ! Učit se, učit se a ... to třetí jsem zapomněl.

Vaše nejoblíbenější konkurenční skupina ?

Naše dvě konkurenční skupiny -The Beatles a The Sex Pistols to už vzdaly, takže v současné době nepocitujeme žádnou konkurenci. Mojí nejoblíbenější nekonkurenční kapelou jsou Otcovy děti z Prahy.

Co byste sobě a celé skupině popřál do budoucna ?

Víru.

Není to zbytečná skromnost ?

Co je to skromnost ?

Kde vás mohou naši čtenáři v nejbližší době vidět a slyšet ?

Na koncertech.

Děkuji vám za váš drahocenný čas.

Není zač, někdy si to přeci oplatíme ... kolego.

rozhovor připravil Jaromír

GEORGE ORWELL V PLZNI

KZ Dominik pro novou sezónu MA-FI-Ku připravil velice lákavý program v podobě tematicky zaměřených přednášek s videoprojekcí lektora dramaturgie FS Barrandov V. Hendricha. Komu

se dostal do ruky plzeňský kulturní přehled na měsíc září, mohl se dočíst, že na úterý 26. 9. 89 je připraven 1. díl z programu MA-FI-Ku, věnovaný filmovému zpracování dvou stěžejních děl spisovatele G. Orwella (1903-1950), románů "Zvířecí farma" a "1984". Kdo v plzeňském přehledu uvěřil, stal se obětí povedeného žertu, neboť v úterý na místo V. Hendricha seděl v lektorském křesle u mikrofonu plzeňský sexuolog a na místo MA-FI-Ku se konala beseda pro novomanžele.

Takže ti, co se nechali napálit (věřme, že) šotkem v přehledu, byli asi překvapeni tím, kdo se kromě nich ještě zajímá o chmurné umělecky ztvárněné vize.

Ma-Fi-K byl na pořadu o den déle, tedy 27. 9. 89. Hendrichova přednáška začínala v sedm hod. a počítáme-li i videoprojekci a desetiminutovou přestávku, trvala až do 22.30 hodin. Čas tedy dostatečně dlouhý pro přiblížení Orwellovy osobnosti a jeho tvůrčí činnosti. Přesto se ale V. Hendrich do tohoto času nevešel. Nelze mu to zazlívat, protože nemohl tušit, že provoz kavárny v Dominiku je omezen do zmíněné půl jedenácté, kdy personál nedělá výjimek a odchází domů k rodinám. Pokud by byl pořad věnovaný skutečně pouze a jen G. Orwellovi, nemusela by se nakonec projekce podstatné části filmu "1984" podstatně krátkit přetáčením "narychlo". Bezelstný lektor se na ... distopie vrhnul zešíroka. ... přítomní se tak měli možnost dovědět něco víc o literárním žánru který u nás (nejen u nás) nikdy neměl a dosud zcela nemá na různých ustlano (platí to především o G. Orwellovi). Zastavený, snad až příliš rozměšňovaný výklad se pokusil postihnout díla tohoto druhu u autorů nejznámějších antiutopií světové literatury - u H. G. Wellse ("Až spáč procitne"), A. Huxleyho "Konec civilizace"), J. Zamjatina ("My"), A. Koestlera ("Tma o polednách") a zřejmě i G. Orwella ("Zvířecí farma" a "1984").

S objektivního hlediska nelze podat seriozní rozbor jakékoliv distopie bez pochopení širších souvislostí. V případě G. Orwella se tedy nedalo vyhnout zmíněným dílům ostatních autorů (především J. Zamjatinovi, jehož román "My" G. Orwell s největší pravděpodobností znal ještě před napsáním svých románů). Je ale také pravdou, že V. Hendrich se o objektivitu nikterak nesnažil. Jednotlivá díla hodnotil subjektivně z nezbytným a přesvědčivým komentářem o sociálních podmínkách jednotlivých autorů a o politickém klimatu, v níž jmenovaná díla vznikla.

Myslím, že v této ústní části pořadu, šlo V. Hendrichovi především o to, aby všichni přítomní pochopili zákonitosti vzniku těchto uměleckých děl a v neposlední řadě také jejich správný výklad a úlohu, kterou v kontextu se světovou literaturou mají (co z nich činí něco víc než jen literaturu).

Čtenář laik se tak mohl dozvědět, že J. Zamjatin opouští stalinismem zachvácený Sov. svaz na přímluvu M. Gorkého. Dále pak koho demaskovat v satirické bajce - románu "Zvířecí farma" (návod lze najít v "Dějinách SSSR") a že tento později velice úspěšný román byl zprvu v Anglii odmítán z obavy před potížemi ze strany Sovětského svazu; že román "1984" není jen nástrojem studené války mezi východem a západem (jak se stále ještě dozvídáme z u nás vydaných publikací), ale především - vynikající vnitřní - výpovědí citlivého člověka, který za svého života poznal na vlastní kůži několik politických systémů a především to, že společným znakem všech zmíněných autorů nebylo kritizovat konkrétní totalitní režim s konkrétními usurpátory (výjimkou je samozřejmě zmíněná "Zvířecí farma"), nýbrž podat přesvědčivý karkovsky niterný stav svých pocitů, obav, vizí.

Vyvrcholením večera se stala projekce britského filmu "1984" režiséra Michaela Radforda (byl natočen příznačně v roce 1984). Film, který vás rozhodně rozesměje a který se za stávající situace rozhodně nemůže objevit na plátcích našich kin. A přesto (nebo snad proto) je to film vynikající, velice zdařile zpracovávající těžké Orwellovo téma bez laciného efektního kabátu nedovolující vám ani na chvíli zavřít pusu při pohledu na úděsnou fiktivní společnost, v níž W. Smith (hraje ho J. Hard), zaměstnanec Ministerstva Pravdy, žije. Při závěrečných pasážích filmu, kdy Smithe zavede vyšetřovatel, (výborný R. Burton) do místnosti č. 101 ("The Worst think in the world"), aby mu ukázal, že každý člověk je zlomitelný, že vše je obsaženo v lidském strachu, bolesti a smrti, diváci nepochybně ucítili Orwellův varovně vztyčený prst.

Co dodat k problematice distopií ve vztahu k nám samotným, naší přítomnosti? Dovolím si citovat doktora filosofických věd Leonida Ionina, jehož článek byl uveřejněn v loňském roce v Nové době: "...Byl tisíci devítistý osmdesátý čtvrtý rok. Poslední rok desetileté stagnace. Zdálo se, že se zastavil čas. Rok od roku se reprodukovaly jedny a tytéž formule, opakovala se táž slova o velikosti, neotřesitelnosti o úspěších. Čím víc se to, co se říkalo, odlišovalo od reality, tím hypnotičtější ta slova působila. Každý nový nezdar se označoval za nový triumf. Slova přestala znamenat něco konkrétního, stejně jako ostatně i čísla na kalendáři. Vzpomínám si, že v minulých letech byly knihy Zamjatina, Huxleye, Orwella a jiné méně slavné antiutopie 20. století hodnoceny jako varovné romány. Spisovatel nám prý říká: Pohleďte, co se může stát, budeme-li "bezmyšlenkovitým nadšením směřovat do budoucnosti a nebudeme-li na této cestě vzájemně poměřovat zisky a ztráty... Kdo se libovolně znepokojuje a varuje veřejnost přes vzdálenou budoucnost, zbavuje se nutnosti klást otázky ohledně přítomnosti. Tuto obratnou politiku je možno dělat donekonečna aniž se prohřešíme před nejvyššími vládci a přitom si zachováme pocit vlastní intelektuální neohroženosti. Co je však budoucnost? Čtyřicátý osmý rok je dávno historií a i osmdesátý čtvrtý rok již minul. Pravdivé paměti podávají zprávy o tragédiích, které nezů-

stávají nic dlužny ani nejzlověstnější fantasií. Orwellův román se čte jako román - připomínka. Připomínka minulosti a varování před přítomností, kde zlo jde s dobrem, bok po boku...

Osobně hodnotím první část nového programu MA-Fi-Ku kladně. Především z důvodu otevřeného pohledu na tabuizovanou část umění, která čtenáři či divákovi předkládá společensky závažné otázky. Většina z nás asi neměla dosud možnost se s otázkami v této umělecké podobě blíže seznámit, natož pak se na ně pokusit odpovědět. Doufejme, že nás Ma-Fi-K nezkłame ani ve svých dalších pokračováních.

PAN VANĚK - JEN POJĎTE DÁL...

K národnímu zářijovému svátku (28. 9. Václav) připravila skupina nadšenců pro asi třicet pozvaných diváků plzeňskou premiéru nejznámější jednoaktovky světoznámého dramatika - taky Václava: AUDIENCE. Zpracování bylo neobvyklé, jedná se totiž o loutkové divadlo. Kdo ví, možná, že to bylo vůbec první loutkové zpracování na světě.

Vlastnímu představení se dá těžko něco vytknout - loutky i scéna byly krásné. Atmosféra mezi diváky také. Jediný problém bych viděl v tom, že tato Havlova hra je notoricky známa, a její původní nastudování známe z gramofonové desky, ale blíží k dokonalosti. Proto se veškerá další zpracování budou jen opakovat a těžko přinesou něco nového, čím by nás diváky překvapila. Nevím jak ostatní, ale já jsem každý dialog slyšel dopředu - a slovní koncert Pavla Landovského v roli sládky těžko někdo překoná.

Na uvedení však čeká celá řada Havlových her, takže počkejme na příštího Václava.

- č -

KRATIČKÁ ZPRÁVA O KONCERTĚ V LETKOVĚ U PLZNĚ

Koncert proběhl koncem září 1989. Do Letkova jsme dorazili s menším zpožděním, takže jsem neviděl první účinkující: SMÍŠENÉ POCITY. Vystoupení v neúplné sestavě se jim prý nepovedlo vlivem špatně nastavené aparatury. Druhá kapela SEDM VĚTRŮ překvapila hráčskou vytrvalostí. Předvedli perfektně šlapající, rychlý jazz-rock, inspirující se u Chicka Corey či Weather Report. Zajímavá, ne zrovna nejnovější, ale na takovýhle akcích rozhodně příliš často neznějící hudba. SVOBODNÝ SLOVO ze Sokolova, netrpělivě očekávané řadou hardcorových fanoušků, předvedlo pravděpodobně svůj nejlepší výkon v Plzni. Hráčská technika se oproti koncertu v Hradišti zlepšila, nicméně na můj vkus hráli příliš dlouho. Další Z NOUZE CTNOST předvedla podstatně lepší výkon než před týdnem ve Svornosti. Největší úspěch slavily staré hity. Následující JAZZOVÁ RÝMA patřila k vrcholu večera. Sladká hudba kontrastuje s výraznými texty (Ve městě Plzni, Dobře je v Dobřanech, Progresivní mláďd, ...) jednoznačně jedna z nejlepších plzeňských amatérských kapel. Na závěr vystoupila undergroundová BRADAVICE. Hudebně nejslabším textům nebylo rozumět. Celá akce proběhla v naprostém klidu a pohodě, jak ze strany diváků, tak i ze strany místních obyvatel a bezpečnostních orgánů.

Z NAŠICH "ZÁKONŮ" A SPRAVEDLNOSTÍ.

Již v minulém čísle jsme se zmínili o perzekucích občanů za účast na pokojné protifašistické manifestaci k uctění památky padlých amerických vojáků na našem území na konci války v r. 1945. Musíme konstatovat, že perzekuce pokračují - např. Ondřej Jiša (bytem Železničářská 66, Plzeň) byl rozhodnutím ObNV Plzeň 3 ze dne 20. 9. 1989 potrestán dle §1 zák. opatření ČNR č. 17/89 Sb. pokutu ve výši 1500 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci rozhodnutí. Rozhodnutí bylo zdůvodněno tím, že jmenovaný neuposlechl nejméně jedné výzvy k opuštění náměstí Míru, kde se manifestace konala. Vůči tomuto rozhodnutí dal O. Jiša prostřednictvím svého právního zástupce odvolání, ve kterém toto rozhodnutí napadá a žádá jeho zrušení a zastavení řízení přestupku.

Též Alice Kratochvílová (nar. 3. 10. 1973, bytem, Pod Švabinami 50, Plzeň) má být za svoji účast na manifestaci na nám. Míru v Plzni předvolána na trestní komisi na Obv. Plzeň 3.

Dne 5. 10. 1989 byl panem Jiřím Šaškem (bytem Revoluční 79, Plzeň) podán podnět k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení dle § 65 správního řádu Západočeskému KNV v Plzni prostřednictvím odboru vnitřních věcí NVm Plzně ke spisu zn. vnitř. 338/89, v němž

žádá zrušení zákazu protifašistické demonstrace k uctění padlých amerických vojáků za svobodu Československa.

V podnětu se ukazuje, že rozhodnutím NVmP odboru vnitřních věcí byl porušen zákon a zcela neodůvodněně došlo k omezení základního ústavního práva upraveného čl. 28 Ústavy z r. 1968, ve kterém je zaručena svoboda shromažďovací a svoboda pouličních průvodů a manifestací. Poukazuje na to, že jsem podal společně s dalšími osobami žádost 26. 4. 1989 a 27. 4. 1989, správně oznámení a byl jsem pozván s ostatními na odbor vnitřních věcí NVmP dne 5. 5. 1989 v 15 hod. Ze strany správního orgánu se v tomto případě nejednalo o plnění povinnosti tak, jak je vymezena v § 3 odst. 2 správního řádu. Správní orgány jsou povinny postupovat v úzké součinnosti s občany, poskytovat pomoc a poučení. NVmP tak neučinil a pouze směřoval k tomu, aby tuto manifestaci zakázal, jak vyplývá z toho, že včas neupozornil žadatele o zajištění např. požární a lékařské služby (na charakter shromáždění zcela nadbytečné) a plynulost dopravy.

NVmP měl snahu zcela opačnou. 5. 5. 1989 v 15 hod. byly orgánem žadatelům sděleny tyto skutečnosti a v 17. hod. bylo vydáno rozhodnutí o zákazu manifestace.

Obdobný podnět byl podán dne 9. 10. 1989 panem Janem Rampichem a to na Městskou prokuraturu, v němž žádá prokurátora o prokurátorský protest proti rozhodnutí odboru vnitř. věcí NVmP ze dne 5. 5. 1989 č.j. vnitř. 338/89.

Z podnětu očekává, že městský prokurátor v Plzni na nezákonná rozhodnutí bude protestovat.

Dne 6. 5. 1989 byl v plzeňské Pravdě uveřejněn článek "Jeden z nich", který měl zdiskreditovat některé občanské iniciativy a jejich signatáře. Zde se jedná jmenovitě o Jana Rampicha, který podal návrh na zahájení řízení okr. soudu ve věci uveřejnění opravy. V č. 106 ročníku 70 orgánu zpč. KV KSČ Pravda ze dne 6. 5. 1989 byl vytisknut na str. 2 vlevo dole článek "Jeden z nich".

Ve smyslu ustanovení §19/1 z. č. 81/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů podal návrhovatel písemnou žádost šéfredaktorovi o bezplatné uveřejnění opravy a navrhl znění opravy. Žádost byla doručena šéfredaktorovi dne 5. 7. 1989. Ve smyslu ustanovení §19/3 cit. zákona, pokud šéfredaktor neshledal důvodu k odmítnutí opravy ve smyslu ust. § 19/2 tohoto zákona (t.j. může-li prokázat pravdivost údaje, o jehož opravu je žádán), je povinnen opravu uveřejnit, a to ve lhůtě 8 dnů od podání žádosti o opravu. Právnímu zástupci (je jím Judr. J. Svejtkovský) byl doručen dopis šéfredaktora z 10. 7. 1989, dle něhož redaktor sdělil, že provádí dosud šetření některých údajů v návrhu opravy uváděných. Oprava však ve lhůtě osmidenní uveřejněna nebyla.

Tím, že byla podána ve lhůtě dvou měsíců od uveřejnění článku písemná žádost o opravu s návrhem na její znění, je splněna podmínka pravomoci soudu rozhodnout o návrhu na opravu ve smyslu ust. § 19 a § 20 tisk. zákona.

Ve dnech 25. 9. 1989 v odpoledních a večerních hodinách a 26. 9. 89 dopoledne proběhla domovní prohlídka u Vladimíra Líbala (nar. 11. 11. 1954, bytem Rubešova 33, Plzeň). Prohlídka byla vykonána v bytě v Rubešově ulici a prostorách k němu náležících, v jeho chalupě v Sedlci u Poběžovic, v autech Š 105 a Š 1203 a v domku v Klabavě 23, kam se právě stěhoval. Domovní prohlídka byla nařízena krajským prokurátorem po výsledku V. Líbala jako svědka v trestním řízení proti Janu Rampichovi, stíhaného za trestný čin pobuřování podle § 100/1 písm. a/ a c/ a odst. 2 tr. zák. za rozšiřování petice Několik vět. Odůvodněna byla podezřením, že v prostorách patřících V. Líbalovi se nachází písemnost nebo rozmnožovací technika, na které byly zmíněné "pobuřující" projevy psány. Prohlídku pod vedením vyšetřovatele OVŠ Stb Plzeň mjr. Josefa Stoklasy vykonali přísl. OVŠ Stb Plzeň kpt. Jar. Danielka, mjr. Špelina, Forst a dalších pět příslušníků Stb, jejichž jména se nepodařilo zjistit. Celkem bylo zabacveno 115 položek, většinou strojopisy a různé samizdatové publikace, ale i náčrty, kresby a osobní korespondence. Je možné konstatovat, že žádná z těchto položek nesouvisela s tr. stíháním J. Rampicha a zdá se, že odůvodnění dom. prohlídky posloužilo jako záminka k jejímu provedení. V. Líbal během prohlídky podal stížnost na vykonání dom. prohlídky v domku v Klabavě, neboť v té době nebyl jeho majitelem, tudíž považuje vniknutí příslušníků Stb do objektu bez přítomnosti jeho majitele jako nezákonné.

Dále uvádíme seznam zadržených osob dne 28. října 1989. 71. výročí vzniku ČSR oslavili někteří z nás na naše poměry vskutku příznačným způsobem: ve vězeňských celách v Ostrově nad Ohří !

Jde o těchto 13 osob ze Zpč. kraje:

Jiří Marek z Kolince

Petr Hrach ze Sušice

Zdeněk Vachtl z Klatov

Petr Kahovec ze Stříbra

Ladislav Harant ze Sušice

Pavel Varga ze Starého Plzeňce

Martin Svoboda z Plzně (též další plzeňáci)

ing. Jaroslav Cuhra (držen v samovazbě)

ing. Petr Náhlík

Václav Škabrada

Dále Jan Šašek, který se našel zjistit informace o svém zadrženém bratrovi v okruhu jeho známých, jakož i proto, že v této záležitosti se osobně obrátil na orgány SNB, což z jejich strany vyvolalo dojem, že si počíná příliš aktivně.

Za zaznamenání stojí též případ Miroslava Svobody, který byl ve čtvrtek 26. 10. odvezen k výslechu spolu se svými dvěma syny ve stáří dva a půl a pět let. Bylo na něho naléháno, aby je pro nezbytnou dobu předal do péče dětského ústavu. Tou nezbytnou dobou měla být doba, kdy by byl rovněž skončil tam, kde skončilo 13 shora uvedených lidí. Nakonec, naštěstí, k této bezohlednosti nedošlo.

Milý čtenáři a daňový poplatníku, jak jistě uznáš, byly to oslavy jako řemen ! Však soudruzi nikoho a na ničem nešetřili !!

Další postih za manifestaci 6. 5. 1989 pravděpodobně čeká Romana Jírů z Plzně, podrobnější informace zatím nejsou. Jedině snad to, že Alice Kartochvílová je pozvaná na NV Plzeň 3 na 14.00 před přestupkovou komisí a Roman Jírů na 10.00, a to ve středu dne 22. 11. 19889.

Jak proběhla oslava 71. výročí vzniku republiky v našem kraji - viděno očima J. Šaška

Soudruzi z nomenklatury kádrů, soudruzi veksláci a soudruzi meloucháři samozřejmě neoslavovali. Ti první proto, že náš stát nezaložil báťuška Stalin či Brežněv, ale T. G. Masaryk, ti druzí zase proto, že těm prvním jsou povděční, že zhuntovali naši korunu tak, že platí - a to ještě dost mizerně! - akorát od Aše do Košic a dál už nemá cenu ani toaletního papíru, zatímco máry, dolary a frantíky platí všude, a proto se s nima dobře kšeftuje, no a ti třetí, s těmi je to v bleděmodrém totéž. Však to znáte, kde jinde na světě se dá tak parádně finančně zhodnotit v zaměstnání nakradený materiál na fuškách, jako v Československu ! Na Západě určitě ne ! Tam není bída ani o materiál ani o řemeslníky, takže se nedivme, že soudružská koalice: nomenklatura, veksláci a meloucháři se neobtěžovali oslavami 71. výročí založení našeho státu... Kde ale byli ti ostatní ? Pokusím se o jakési malé shrnutí, takže: 13 lidí bylo umístěno do cel předběžného zadržení v NVÚ v Ostrově nad Ohří, několik desítek osob bylo u výslechů. Tisíce přísl. VB a StB mělo několikadenní pohotovost, vrcholící v policejní manévry dne 28. 10. v místech, kde se měla uskutečnit vzpomínková shromáždění. V Plzni a Karlových Varech tato silně odstrašující opatření zapůsobila natolik, že se sešlo 100-150 lidí, korzujících v miniskupinkách. Až na výjimky, všichni účastníci byli perlustrováni, někteří i několikrát. Na plzeňském náměstí nešla pozornosti bdělých strážců pořádku žena, mající na zádech transparent PRAVDA ZVÍTĚZÍ ! Byl jí stržen na důkaz, že tohle naši mocipáni nehodlají připustit. A to bylo tak všechno.

Snad jedině Sušičáci mohou říct, že přes nemalé překážky ze strany bezpečnostních orgánů, oslavili svůj státní svátek. Sešlo se jich několik stovek, položili květiny a zazpívali si státní hymnu

Taková je tedy bilance oslav v našem kraji u příležitosti státního svátku, který je svátkem potud, pokud se lidi nerozhodnou jej oslavit ! Chtějí-li tak učinit, rázem jím přestává být a změní se v zarputilou honičku za každým, kdo je jen trochu podezřelý, že by jej bral naprosto vážně ! Vzhledem k současnému vývoji u našich sousedů v NDR, nabízí se otázka, co by se asi stalo, kdybychom byli vyšli do našich ulic jako vyšli oni při a po 40. výročí vzniku jejich státu. Je možno si na ni odpovédět: totéž co v NDR. Do důchodu by odkráčeli ti, co už v něm dávno měli být ! Zádušní mše ze jejich kariérou se však nekonala, protože tuhle šanci jsme tentokrát zaspali. K nesmírné radosti nejloajálnějších opor stávajícího režimu, tedy nomenklatury, veksláků a melouchářů !

Při oslavách 71. výročí založení republiky v Plzni byla Alice Kratochvílová legitimována přísl. VB a bylo jí řečeno, aby do tří minut opustila náměstí Republiky, kde se oslava měla konat. Po cestě na tramvaj byla přísl. VB zadržena a odvezena na VB ve Skrétově ulici. Tam byl sepsán protokol o důvodu její přítomnosti na náměstí (a to šla pouze ke kamarádce) a pohroženo s dalším podezřením o narušení veřejného pořádku.

Opět připomínáme, že jakékoliv nespravedlivé stíhání je možno oznámit na tyto adresy:

PETR UHL, Anglická 8, 120 00 Praha 2, tel. /2/-2619573

OTA BEDNÁŘOVÁ, Havelská 21, 110 00 Praha 1

DANA NĚMCOVÁ, Ječná 7, 120 00 Praha 2, tel. /2/-290520

PETR POSPÍCHAL, Arbesova 6, Brno-Lesná 638 00

nebo na adresy:

JINDRA KONEČNÝ, Dolní Blatná 92, okr. Karlovy Vary

JANA PIRASOVÁ, ČSA 17, 360 01 Karlovy Vary

VLADIMÍR LÍBAL, Klabava 23, okr. Rokycany

MIROSLAV SVOBODA, Hlavanova 12, 301 51 Plzeň

JAN RAMPICH, Plzeňská 65, Plzeň

V tomto čísle měl původně své místo i rozhovor Egona Lánského se slovenským písničkářem Ivanem Hofmanem. Vzhledem k časové tísní, techniky a jako všude nedostatkem lidí tento rozhovor uveřejníme v příštím čísle. Nyní následuje jen malá ukázka z tvorby Ivana Hofmana píseň NECH MI NEHOVORIA.

Nech mi nehovoria, že mám vraviet hlasno
tí, čo tichým včera rozbíjali ústa
nech mi nehovoria, že už v tom majú jasno
tí, čo s veľkou slávou a za moje dane objavili chrústa.

Nech ma neblbnú, že dnes sa pravda zjaví
tá tu žije s námi od stvorenia sveta
nech mi neradia čo viem aj z vlastnej hlavy
tí, čo ešte včera nevraživo pravdĕ zakládali puta !

Nech si nemyslia, že dovolia mi srdce
tí, čo lásku krute pribíjali k drevu
nech mi nedvíhajú drže k nebu palec
ešte ich vidím ako svoje tupé hesla ulicami revú.

Len zbalte svoje strategické mapy
škoda polopravdy vracat' do čítanky
Je smiešne dúfať, že sme všetci slepí
a že nevieme, že stoja za tým všetkým vaše rakety a tanky.

Mna si nekupíte za prémie k platu
a tí, čo kradli kradnúť budu ako prv
sotva zabudnem jak do susedného štátu
v konzervách od protlaku pašovali krv - našu darovanu krv.

Nech mi netvrdia, že prebudujú svet
tí, čo rozvrátili všetko čo sa dalo
takého prestrojenia v tejto zemi niet
ktoré zakrylo by zlo, čo sa tu celé roky z vašej moci dialo.

Nech mi nehovoria, že mám vraviet hlasno
tí, čo tichým včera rozbíjali ústa ...